

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izjemoma nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič a Din 2.— do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inzerati peti vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo

Ljubljana, Knaifova ul. 5

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

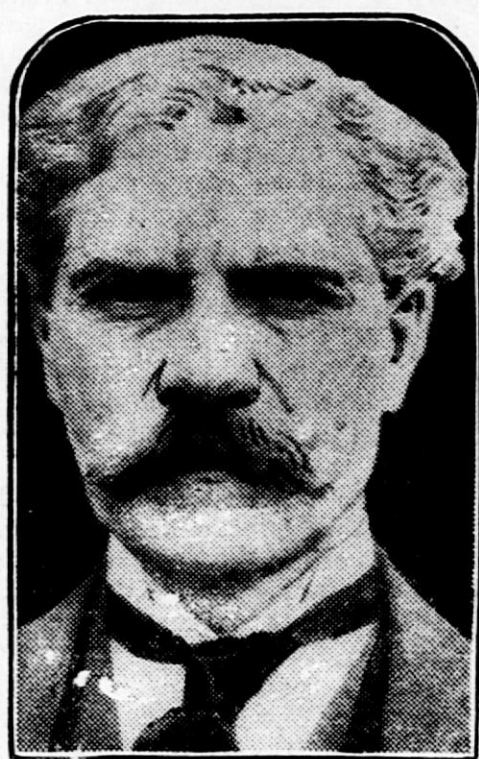
PODRUŽNICE:

MARIBOR, Grajski trg 8. — — — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVOMESTO, Ljubljanska cesta, tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri pošti. Ček. zavodu v Ljubljani št. 10.351

REKONSTRUKCIJA ANGLEŠKE VLADE

V zvezi z ostavko Mosleya namerava Macdonald izvesti rekonstrukcijo svoje vlade — Ministrstvo za delo bo prevzel Macdonald sam ter se posvetil reševanju problema brezposelnosti

London, 24. maja. Kakor zatrjujejo v političnih krogih, bo imela ostavka davčnega podtajnika za brezposelnost Oswalda Mosleya za posledico rekonstrukcijo Macdonaldove vlade. Kot naslednik Mosleya se imenuje Simon Atlee, ki je bil v prvi Macdonaldovi vladi podtajnik v vojnem ministrstvu. Glede na to, da narašča zaradi politike ministra za delo Thomasa nezadovoljstvo tudi v desnem krilu delavske stranke, se zatrjuje, da bo Macdonald ponudil Thomasu kak drug resor. Ministrstvo za delo pa bo prevzel sam in se sam posvetil rešitvi problema brezposelnosti. V političnih krogih se določi, da bo prišlo še do nekaterih drugih izprememb v vladi, ker se pojavlja nezadovoljstvo tudi zaradi nekaterih drugih resorov. Rekonstrukcija pa bo izvedena bržkone šele koncem prihodnjega tedna, ko bo že končana de-

Macdonald

bata o konzervativnem predlogu v spodnji zbornici, ker ni izključeno, da bo vlada pri tej priliki poražena, kar bi politični položaj znatno poostrižilo. V političnih krogih mislijo, da že ta rekonstrukcija pomeni priprave za volitve, ki jih misli razpisati Macdonald v primeru, da bi spodnja zbornica izrekla vladi nezaupnico.

Angleški imperijalni dan

London, 24. maja. AA. Drevi ob 9.30 bo ministrski predsednik Macdonald objavil potom vseh angleških brezzičnih postaj program praznovanja vsakoletnega imperijalnega dneva. Poslušalci bodo čuli program po vsem imperiju. Prenos se bo vršil v Kanado, Avstralijo, Singapur, Indijo, južno Afriko, na ladje, vlake, letala in vsa druga prometna sredstva. Imperijalna brezzična postaja 5 sw bo prenesla na kratkem valu za poizkušnjo ta program.

Važne konference v Beogradu

Davi je prispel v Beograd predsednik konference za vzhodne reparacije, ki bo z našimi in rumunskimi predstavniki razpravljal o uveljavljanju pariškega sporazuma

Beograd, 24. maja. Davi je prispel v Beograd odlični francoski državnik in večkratni minister Louis Loucheur, predsednik konference za vzhodne reparacije. Njegov prihod v Beograd je v zvezi z uveljavljanjem v Parizu sklenjenega sporazuma. V Beogradu bo imel konference z našim zunanjim ministrom in z zastopnikom Rumunije, londonskim poslanikom Titulescu, ki je davi prispel iz Bukarešte. Loucheurja

so sprejeli na kolodvoru zunanji minister dr. Marinković s celokupnim osebnim znanjem ministrstva, francoski poslanik Dard ter množični osebni prijatelji in znanci. Beograjski listi obširno pišejo o važnosti beograjskih konferenc z Loucheurjem, pozdravljajo odličnega državnika ter podčrtavajo njegove zasluge na ureditvi reparacijskega problema. Drevi bo vlada priredila banket na čast odličnemu gostu.

Nove avstrijske carine

Zvišanje mnogih agrarnih in industrijskih postavk — Pogajanja Avstrije s sosednimi državami

Dunaj, 24. maja. Včeraj je bila predložena parlamentu novela o carinskih tarifah. Po tem osnutku bodo številne agrarne in industrijske postavke zvišane, vendar pa bo le neznaten del takoj uveljavljen, ker so mnoge postavke vezane na trgovinske pogodbe s sosednimi državami, predvsem z Madžarsko, Jugoslavijo, Češkoslovaško in Nemčijo. O izvedbi zvišanja agrarnih carin se vršijo pogajanja z Madžarsko in Jugoslavijo. Razgovori z Jugoslavijo so že za-

ključeni in je potreben samo še pristavek jugoslovanske vlade. Tudi pogajanja z Madžarsko napredujejo ugodno. Pogodba z Nemčijo je bila pred kratkim zaključena in je verjetno, da bo v doglednem času revidirana. Pogajanja s Češkoslovaško se bodo pričela v kratkem. Novela o carinskih tarifah vsebuje tudi pooblastilo za finančnega ministra, da z uredbo odredi preračunavanje carinskih postavk v šilinge, ker so bile doslej določene v zlatih kronah.

Blamaža Heimwehra — poraz dr. Seipla

Dunaj, 24. maja. »Heimwehr« se je s svojim ultimatom zveznemu kancelarju Schobru glede na razorožitev strankarsko bojnih organizacij zelo zaletel ter se je s tem svojim nepremišljenim postopanjem skoraj popolnoma izoliral. Ta korak »Heimwehra« ni nalezl na odobravanje niti pri širokih množicah, še manj pa pri političnih strankah, ki vidijo v tem početju nevaren preudarek. Celo krščansko-socialna stranka, ki je prav za prav osnovala »Heimwehr« kot svojo organizacijo, se ne strinja s tem postopanjem in se je izjavila odločno proti vsem zahtevam, s katerimi je hotel »Heimwehr« užugati dr. Schobra. Vse stranke so solidarne v tem, da mora vlada odločno odbiti vse te zahteve in izvesti nepristransko razorožitev. To pa je tudi najboljši dokaz, da so vesti o kritičnem položaju v Avstriji pretrpane. Položaj je sicer kritičen, vendar pa ne resen. Zvezni kancelar dr. Schober ima v policiji najzanesljivejšo zaslombo, pa tudi avstrijska vojska je pod vodstvom podkancelarja Vaugoina dovolj zanesljiva, da bi lahko v kali zadušila vsak

poizkus nasilne izpremembe režima s strani »Heimwehra«.

Politično je položaj v Avstriji dokaj jase. Dr. Seipel, ki se mu »Heimwehr« brezpogojno postavlja na razpolago, hoče na vseh način prepričati, da bi dr. Schober dobil inozemsko posojilo, ker bi tako posojilo v največji meri pripomoglo k stabilizaciji Schobrovega režima, in kar je zelo verjetno, bi dr. Schober takoj nato razpisal volitve. Dr. Seipel bi v tem primeru mnogo zgubil na svojem prestižu in dela zato z vsemi sredstvi na to, da bi čimprej odstranil dr. Schobra iz vlade. Z blamažo heimwehrovskega ultimata je doživel tudi prelat Seipel hud poraz v svoji ogorčeni borbi za vlado in oblast.

Dunaj, 24. maja. AA. Ministrski svet je razpravljal o vprašanju notranje razorožitve. Kancelar dr. Schober je imel važen govor v katerem je dejal, da je treba ohraniti disciplino in red v državi in da mora zavrniti vsak predlog, ki jemlje vladi nadzorstvo nad orožjem in municijo. V zmislu ustave gre vladi to nadzorstvo brez vsake intervencije nacionalističnih in socialističnih organizacij.

Reis ul ulema prosi za upokojitev

Sarajevo, 24. maja. Reis ul ulema Čaušević, ki je bil nedavno imenovan za poglavarja muslimanske cerkve v Jugoslaviji, je pri prosvetnem ministrstvu vložil prošnjo za vpokojitev. Kdo bo njegov naslednik, še ni znano.

Francoski letalci v Atenah

Atene, 24. maja. AA. Francoska zračna eskadila, ki ji poveljuje komandant Beaune, je prispela iz Skoplja na atensko letališče v Tabirju sredi ob 18. Francoske letalce so sprejeli zastopniki grških oblasti. Sprejemu so prisostvovali francoski poslanik v Atenah, francoski konzul itd. Francoska eskadila odpotuje v nedeljo v Soljo. Eskadila šteje 32 letal.

Johnsonova prispela v Avstralijo

Port Darwin, 24. maja. AA. Angleška letalka Amy Johnson je prispela semkaj včeraj ob 3.55 popoldne.

Novi predsednik Brazilije

Rio de Janeiro, 24. maja. AA. Kongres je izvolil Julija Prestesa za predsednika, Vitoa Soaresa pa za podpredsednika brazilске republike. Njuna mandat traja 4 leta in preneha leta 1934.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Ljubljanska borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Amsterdam 22.78, Berlin 13.5175, Bruselj 7.9096, Budimpešta 9.8987, Curih 1095.9, Dunaj 798.58, London 275.33, Newyork 56.53, Pariz 222.16, Praga 167.90, Trst 296.94.

INOZEMSKÉ BORZE.
Curih. Beograd 9.125, Pariz 20.275, London 25.12375, Newyork 51.7, Bruselj 72.13, Milan 27.095, Madrid 68, Berlin 123.86, Solija 3.745, Praga 15.825, Varšava 58, Budimpešta 90.325, Bukarešta 72.91.

X. jubilejni VELESEJEM v Ljubljani

od 29. maja do 9. junija 1930

Največja tovrstna prireditve v državi. — 40.000 m² obsega 9 razstavnih zgradb — 800 razstavjalcev. — Tovarniške cene vseh vrst blaga. — Specialni oddelki: tekstil, usnje, papir, pohištvo, avtomobili, stroji in kovina, poljedelski stroji — perutnina. — Obsežno zabavišče. — Stanovanja preskrbljena. — Legitimacije Din 30. — Prodajajo denarni zavodi, železniške postaje, trgovske in obrtniške organizacije, Putnik itd. — Slavimo 10letnico obstoja velesejema!

Grof Appony napada Bethlena

Nestor madžarskih politikov roti vlado, naj izvede reformo volilnega reda.

Budimpešta, 24. maja. V političnih krogih je vzbudil največjo senzacijo in pozornost oster napad grofa Alberta Apponya proti vladi na današnji seji poslanske zbornice pri razpravi o proračunu notranjega ministrstva.

Grof Appony je vzel za povod včerajšnji izjavo notranjega ministra, da vlada ne namerava izvesti volilne reforme, in izjavil, da se je Bethlenova vlada lotila taktike, ki je za državo in madžarski narod zelo nevarna. V širokih ljudskih množicah vlada največje ogorčenje, ker imajo ministri za želje naroda gluha ušesa. Ogorčenje med narodom je tako veliko, da bodo izbruhnili prej ali slej nemiri.

Nove volitve po sedanjem sistemu

bi bile nemoralne in nemogoče. Sedanjí volilni sistem na Madžarskem ima tri velike napake: 1. da so volilci izročeni protizakonitemu vplivu, 2. da se izvajajo na kandidatske opozicije pritisk in 3. da je agitacijska svoboda opozicije tako otežkočena, kakor je zgodovina Madžarske še ne pozna. Zaradi tega volilnih izidov ni mogoče smatrati za izraz ljudske volje. Vsa država je ogorčena zaradi načrta, da bi se tudi nove volitve vršile po starem sistemu.

Po govoru je priredila opozicija si volasemu grofu Apponyu, nestorju madžarskih politikov, prav fanatične ovacije. Tudi na desnici so napravila izvajanja grofa Apponya najglavljivi utis.

V ponedeljek prične izhajati

v „Ponedeljku“

izviren kriminalno ljubavni roman

„BEG V ŽIVLJENJE“

Političen atentat v Španiji

Vodja monarhistične unije zaboden na javnem zborovanju

Madrid, 24. maja. Včeraj je bil izvršen atentat na tajnika monarhistične unije Jose-a Castelana. Monarhisti so sklicali veliko zborovanje, na katerem je govoril med drugimi tudi Castelano, ki je v svojem govoru branil politiko Primo de Rivero. S svojim govorom je izrazil pri delu poslušalcev odpor in neki mlad človek je planil na oder in zabodel Castelana z ostrim bodalom v prsa. Castelano se je takoj zgrudil nezavesten ter so ga v zelo kritičnem stanju prepeljali v bolnico, dočim je bil atentator aretiran.

Tatvine se zopet množe

Na ljubljanski policiji je zopet prijavljena cela vrsta tatvin — Nevaren mlad vlomilec prijet

Ljubljana, 24. maja.

Včeraj so bili tatovi zopet izredno podjetni. Na policiji je bila davi cela kopica prijav o številnih tatvinah, ki so bile večinoma izvršene po stanovanjih.

Policija zasleduje brezposelnega hlapca Ignaca G., ki je osumljen, da je vlomil v hlev prevoznika Završnika in odnesel hlapcu Josipu Vohčiču nov suknjič in nove hlače v vrednosti 1150 Din. Tat je pri vratih s siloma odstranil zidarsko spono, s katero so bila vrata zabita. G. se je baie ves dan sumljivo smukal okoli Završnikovega dvorišča, videli pa so ga tudi otroci, ko je šel iz hleva z večjim zavojem pod pazduho. G. je tudi osumljen, da se je vtihtopil v odprto delavnico krojaškega mojstra Franca Simiča na Zabjeku in odnesel tam črn suknjič v vrednosti 250 Din. Policia je za njim izdala tiralo.

Iz ordinacijske predsebe dr. Josipa Volavška je odnesel včeraj neznan tat francoskemu potniku Gastonu Humeauju črn dežnik, vreden 200 Din. — Zena fotografja Hibšerja je prijavila, da je 20. t. m. nekdo z dvorišča v Frankopanski ulici 29 odnesel njenemu možu nekoliko obnošen suknjič v vrednosti 200 Din. Neznane se je splazil tudi v stanovanje konjeniškega kapetana Vilibalda Bernarda, stanujočega za Beži-

gradom 19, in odnesel iz predsebe častniški plašč s kapuco, vreden 600 Din.

Policija je aretirala brezposelnega pekoveškega vajenca Alojzija T. Pant je te dni pohajkoval z brezposelnim Alojzijem T. iz Rožne doline, plačeval mu je jed in plačilo in mu pripovedoval razne doživljaje iz svojega pustolovskega življenja. Med drugim mu je zaupal, da je pretekli teden s sekuro vlomil pri nekem posestniku na Dolenjskem in mu odnesel več denarja in drugih stvari. Hotel je Alojzija P. tudi pridobiti za novo »ekskurzijo« na Dolenjskem, češ da si je že sodelal teren za par vlomov in da ve za kmete, kjer bosta lahko nemoteno vlomila. Če pa bi se jima kdo postavil v bran, se ga bosta že znala ubraniti. Kupil je prijatelju tudi že vozni listek za na Dolenjsko, toda P. se je zbal in je zadevo prijavil policiji, ki je Alojzija T. aretirala. Začasno je moral v zapor 300 dinarjev in več drugih stvari, očitno izvirajočih od vlomna na Dolenjskem. Sedaj bo imel T. »ekskurzijo« v zaporu.

Pristopajte k „Vodnikovim družbi“

Novi beograjski župan in Ljubljana

Kako znano, je kralj imenoval za novega beograjskega predsednika občine univ. profesorja Milana Nešića, znanega hidrotehnika in kulturnega inženjerja. Znano je pa le redkim, da je novi beograjski župan v Ljubljani že star znanec, ki ima tudi velike in važne zasluge za naše mesto, še večje za Vrhniko in njeno okolico.

Ing. Milan Nešić je bil pred vojno višji uradnik v hidrotehničnem oddelku ministrstva narodnega gospodarstva, a ni ostal v svoji pisarni, ko se je pričela vojna, temveč je takoj šel na bojišče kot rezervni artiljerijski kapetan, pozneje se je pa udeležil vojne kot inženjerski oficir.

Pri umiku srbske vojske iz domovine je obel na tifusu in je bil v Skadru ujet. Oddod ga je Avstrija internirala v Aschach, pa tudi tu vedno pogumni in veseli oficir ni v najobupnejših prilikah izgubil svoje vere in delavnosti. V ujetniškem taboru je ustanovil gledališče, ki je obupane ujetnike zabavalo, bodrilo in utrjevalo v veri na smago.

Po premirju in polomu Avstrije je prišel kapetan Nešić z znanim polkovnikom Švabičem na poti v domovino v Ljubljano. Kaj je za nas Švabič, vemo vsi in tudi Švabičeva ulica v Trnovem pričča o naši kvaletnosti.

Sedanjemu županu prestolice so polkovnik Švabič in narodni svet ter narodna vladna poverila najdelikatnejše naloge. On je komandantu italijanskih čet, ki so korakali proti Vrhniku in imela namen zasedeti Ljubljano in vso deželo do Zidanega mosta, izročil noto z zahtevo, da se morajo ustaviti, ker je te kraje že zasedla antantina, namreč srbska vojska. G. Nešić je oddal noto in drugi na njegovem mestu bi se bil vrnil, pogumni srbski oficir pa ni hotel prej zapustiti italijanskega taborišča, dokler komandant ni izdal povelja, naj se italijanska vojska ustavi.

Slovenski listi so tedaj in pozneje pisali obširno in z največjo hvaležnostjo o uspehu g. Milana Nešića. Ljubljanci so ga pa po prihodu z logaških rid dvignili na rame in nosili v trumfu po mestu.

Staremu znancu in pomočniku v največji sili naše najiskrenejše čestitke!

Fant, kaj me tako gledaš?

Trdinovo srečanje s Prešernom — K odkritju spominske plošče Trdinu

To anekdotično našega znamenitega pisca »Balk« v povesti o Gorjancih posnemamo iz njegove avtobiografske pisane, ki jih je priobčil dr. Fr. Derganc v Ljublj. Zvonu l. 1905. Pisatelju Trdinu vzdajo ob stoletnici njegovega rojstva 29. t. m. v Malem Mengšu št. 11 spominsko ploščo. Tu je bil namreč rojen, pokopan pa je v Novem mestu. Izmed prepovedanih Prešernovih pesmi je prišla najbolj na glas »Nebeška procesija«. Romala je v mnogih prepisih po vsej Ljubljani in ne okoli. Čitala se je skoro v vsaki hiši. V frančiškanski samostan jo je prinesel Prešernov prijatelj pater Benvenut in prepisal so si jo vsi patri. Isto tako tercijalki, ki so znale čitati. Moja sorodnica Ana, ki je tudi slovela za jako sveto, je kupila prepis »Nebeške procesije« za en groš in mi ga pokazala v besedah: Dandanašnji kraljuje povsod laž. Zda pa se je vendar našel mož, ki je tej svinjski gospodi zabrusil vso resnico in obraz. Na prebri tole pesem, porečeš za mano vred: »Kdor jo je zložil, pojde gorak v nebesa.« Rokopis te »Nebeške procesije« je dobila v krepilni tudi policija. Ko je zvedela, da jo je zložil Prešern, ga je pozvala na odgovor in mu pokazala rokopis. Pazi! Jaz pa je prečital, kakor da bi mu bila ta pesem povsem neznana, in vzel: »Hm, das Ding ist nicht schlecht, aber ich habe es nicht gemacht. Ich schreibe schärfer.« Ker policija ni zasačila pravih dokazov, je morala Prešerna pustiti na miru, ali sprejela ga je pod svoj brižni nadzor in priporočila nujno svojim volonrom.

Jaz bi bil Prešerna neizrečeno rad poznal, ali nisem ujel nikoli prilike, da mi ga kdo pokaže. Po končani drugi šoli smo šli jaz in še trije družini skupaj na počitnice. Korakali smo med jagnji po Du-

najski cesti proti Ježici, kar me ustavi tovariš Tečar in veli: »Ti, pogledaj na to. Tale človek, ki gre pred nami, je tisti čori doktor Prešern!« Jaz ga zavrnem srdito: »Nor si ti, ne pa Prešeren. Ložar pravi, da je on najboljši prebrisan, kar je ljudi v Ljubljani in na vsem Kranjskem.« Po teh besedah stegem naprej, da bi videl Prešerna v obraz. Na sebi je imel frak, na glavi pa cilindar. Ko sem bil že kakih dvajset korakov pred njim, se ustavi, obrnem in vprem vanj oči. Gledal sem ga verno in strogo kakor kako čudo. On to zapazi in veli: »Fant, kaj me tako gledaš, kakor da bi me hotel kupiti.« Jaz povsem oči in velim bojazljivo: »Naj ne zamerijo, jaz bi jih bil tako rad poznal.« Prešeren: »I zakaj pa.« Jaz: »Zato, ker so zložili že tako lepe pesmi.« Prešeren: »Kakšne pesmi.« Jaz: »Nebeško procesijo, nuno in kanarike in še veliko drugih, ki mi jih je dal Ložar, da jih prepišem. Nekaterih sem se naučil tudi iz glave.« Prešeren: »Ali res. No povej katero!« Jaz: »Ali nuno in kanarike.« Prešeren: »Le, če hočeš.« Jaz: »Vesela spomlad se zbudila je spet, moj tiček preljubi kanarček itd.« Govoril sem hitro, da je kar beseda beseda pobijala. Ko sem mu oddrdal vso pesem, me je jel izpraševati, kdo sem in kam sem se namenil. Povedal sem mu svoje ime in da gremo na počitnice domov jaz in tile trije, ki so se nama med pomenkom pridružili. Pogovarjali smo se še dle časa. Prešeren nas je kaj lepo opominjal, naj se pridno učimo, naj beremo razen šolskih tudi druge knjige in ne le nemške, ampak tudi slovenske. In naj hodimo pogosto na muzej. V njem naj si ogledamo vsako reč natančno, ne pa da bi divjali kakor koga iz ene sobe v drugo. Ko smo prišli do prve hiše, je bila krčma, voščil nam je srečen pot in je šel noter. Mi smo bili vsi veseli, da se je hotel tako imeniten mož z nami pogovarjati.

Kam z našimi otroci?

Stanovanjska kriza postaja za družine s številno dečo prav občutna. Kar pogledate med inšerate in videli boste, kako se bramo hišni gospodarji družin z otroci. Jaz sem končal takoj vsak pogovor glede oddaje stanovanja z gospodari, kakor hitro sem povedal, da imam pet otrok. Prekinil nisem pozajani jaz, ampak gospodar, dasi ni videl moje dece. Družine s številno dečo prihajajo ponovno v zelo kritičen položaj. Za stanovanja, kakršna bi morale imeti družine s številno dečo, ne bi navadno zadostovala skromna uradna plača. Kako naj potem družina sploh živi? Mestna občina je poskrbela v več primerih tudi za takšne družine in jim nakazala stanovanja v lastnih hišah, vendar pa je še vedno takšnih, ki pričakujejo s strahom 1. avgusta, ker ne vedo, kam poidejo potem.

Toliko se bahamo po svetu s svojo kulturo, a ravno stanovanjsko vprašanje dokazuje, da vlada ravno v Ljubljani precejšnje pomanjkanje srčne kulture. Kam pa pride svet, če ne bo otrok, ki se jih večina hišnih gospodarjev tako brani? V sosodni Italiji se dela velika propaganda za naraščanje porodov, pri nas pa žene zaradi hišnih gospodarjev skoro ne bodo smele roditi več otrok. Kakšno mnenje naj dobijo otroci o človeštvu, če morajo prenašati že v zgodnji mladosti vse bridkosti po krivdi drugih? Značilno je pa tudi, da odklanjajo družine z otroci navadno takšni gospodarji, ki sami nimajo otrok in se bojijo, če pride v hišo malo več življenja. Prav bi bilo, da zagledamo inšerate, kjer bo stalo, da oddajajo stanovanja samo družinam z več otroci. To bi bil dokaz, da je v Ljubljani veliko smisla za socialnost.

Družinski oče.

Sanatorij in drugo

Čitali smo v vašem listu, da so železnice za naš pri Slovenski Bistrici prostor, kam postavijo svoj sanatorij in čitali smo tudi, da je prišla prostor izbrat komisija iz Beograda. Tej komisiji je pokazala tri prostore druga domača komisija, ki se je vozila po vsej Sloveniji in iskala, kam naj postavijo zdravilišče. V časopisu smo čitali tudi poziv zdravnika »specijalista« naj javnost javi, kje bi bil kak primeren kraj. To se seveda prav, da zdravnik dobi prostor za zdravilišče in tudi edino pametno, ampak od zdravnika ne moremo zahtevati, da bi poznal vso Slovenijo. Zato se je pač obrnil na javnost in mu je pri iskanju pomagala tudi posebna komisija.

Kakšen je bil odziv na njegov oklic in kakšne so bile osebe v tej komisiji, ne vemo, znano nam je pa, da v tej komisiji ni bilo niti zastopnika Zveze za turški promet, niti referenta pri banki upravi g. Rudolfa Badiure, ki pač najboljša pozna vse kotičke banovine in je vse naše kraje tudi tako podrobno opisal, kakor bi jih ne mogel nikdo drugi. Gotovo bi tudi Zveza za turški promet, ki ima zveze po vsej deželi, ali pa Slovensko planinsko društvo lahko dalo kak vpraševanja vredno nasvet. Sicer je pa se-

daj vprašanje, kje naj stoji sanatorij, definitivno rešeno in je tudi po zatrdilu poročil v listih izbrani prostor zelo primeren in pripraven. Kar je, to je, ampak opozoriti smo hoteli na neko našo razvado, ki zavlačuje in kvari vse naše akcije. To so namreč razni sveti, odbori, odbori in komisije, ki v njih ni strokovnjakov, niti poklicnih in šolanih, niti strokovno izobraženih in izkušenih amaterjev. Prostore za sanatorije naj bi iskali taki, ki poznajo podrobno vso Slovenijo, izbirali naj bi jih pa zdravniki — hotelirski vprašanja naj bi reševali hotelirji in strokovnjaki za reklamo, ne pa pensionirani filologi — spomeniki naj bi pa izbirali in jim določali prostor umetniki in arhitekti, ne pa absolutni slavne šole pod mostom. Če bi upoštevali take strokovnjaške sodbe, bi res kaj imeli, tako pa iz lepe ideje in težkega denarja navadno ni drugega, kakor dijete, honorarji in velika blamaža.

Objektivno oko.

Zoo in njegova druga plat

Pravkar sem prečital dnevno notico »Društvo Zoo« v vašem večeršnjem listu. Navadna reklamna notica, kakršnih čita-mo dosti vsak dan za potrebne in nepotrebne, pametne in nespametne stvari. Reklame pa ljubljanski Zoo ne rabi, ker vsakega že sam opozori nase, čim izprehajalec zavije z glavnega tivolskega drevoreda proti ribniku. S svojim smradom, ki okužuje zrak v parku, da se menežirje vsakdo naglo ogne.

Vendar pa ta na videz nedolžna reklama ni samo reklama, temveč zavedno predrzno norčevanje iz pametnih in potrpečljivih ljudi.

Oglejmo si notico ob blizu! »Društvo Zoo ima zdaj do malega ves svoj inventar zbran ob tivolskem ribniku.« Res je, tudi glavni odborniki so navadno tam.

»Divja koza, srna, štorčje, divje gosi in rase se prosto gibljejo.«

Da, za ograjo. Ko so se pa »proste« živali nagledale svojih gostov, ne morejo z njimi v oštarijo.

»Volk, šakali, lisice so v kletkah zunaj omdobnega poslopja.«

Gospodje, menjajte z njimi; spustite jih v gozd, vi pa izvolite v kletke, če je tako prijetno notri in dohodki Zoo se bodo poslosterili.

»Pišči pa skoraj vsi v primeranih gajbah in gajbah v poslopju.«

»V primernih gajbah« je krasno rečeno, tudi dosmrtno ječe, kazemate in okovi so primerni ter odgovarjajo vsem zahtevam po zakonu pravice predpisane komforta kanišnic. Kdo je sodil pišce? Vi. Kako ste jih sodili? Kakor sodijo krivični sodniki.

»Društvo je naročilo z Nemškega dva para labudov in sicer bo en par bel, drugi pa črn. Vsi trije labudi bodo stali 4000 Din.«

Kako rada bo občina povrnila denar, ko se bo jeseni Zoo selil iz parka. Veska

prenagljenost in vsaka šola nekaj slane. Ne bojte se saj so labudi nemi, če so beli ali črni.

Kompletan kvartet za pesem Zou. Omi-

nočno!

»Jasno je da je treba za toliko družino dosti hrane, kakor:«

Naravno.

»5 kg konjskega mesa, raznih ostankov jedi iz nekake tujakinske hotela, raznovrstnih semen, žita mravljinčnih jajec itd. itd.«

»Če greste v kletke, dobite tudi vi vse iz nekake tujakinske hotela. Izbira taka, kakoršno vi nudite živalim, in tudi porcije tako odmerjene, kakor jih vi marite njim. Itd. itd.«

»Liber mravljinčnih jajec etane 15 Din.«

Preveč poživljajni ste z zaupanim denarjem, zakaj ne dovolite piščem, da si jih sami naberejo.

»Obisk in ogledovanje živali je zelo zanimivo in tudi poučno.«

V Zou je marsikaj zanimivega in poučnega, zlasti obisk in ogledovanje. Živali so pa tudi v muzeju, kjer jih lahko vsakdo gleda ure in ure, dan na dan, prav od blizu od vseh strani in čisto mirne itd. itd. — ampak muzej je prazen, prav tako prazen kakor Zoo. Tudi to je poučno.

»Ko človek pozna žival, jo vzljubi.«

Aha, to je ljubezen: gajbice, kletke, la-kota.

»Kaj dobro vpliva na njegovo čustvo.«

So pač razna čustva in razni ljudje. Kako že psihiatr pravijo takim ljudem, ki na njih muke drugih, posebno takih, ki jih ljubijo, dobro vplivajo.

»Komur se smili žival, se mu smili tudi človek.«

Komur se ne smili žival, se mu ne smili niti človek.

»Razstava bo vsekakor zelo vplivala na srčno kulturo našega naroda.«

Preveč, preveč bo vplivala.

»In v tem je velik njen pomen.«

Zato tudi mora ven!

Ljubljane.

Popravek

Izvolite priobčiti po določenih čl. 26 in 27 zakona o tiskovniški službi »Mestna elektrarna in elektrifikacija Crnuče« v Slovenskem Narodu z dne 16. maja t. l. št. 111, stran 2, stolpec 3 nastopni popravek:

Ni res, da je mestna elektrarna ljubljanskega napravila vlogo na sresko načelstvo v Ljubljani kot politično upravno oblastvo I. st. za gradbeno dovoljenje za napeljevanje električnega voda v Crnuče.

Sresko načelstvo tedaj tudi ni moglo izvršiti komisionalnega ogleda na licu mesta in ni moglo za to napeljevanje mestni občini ljubljanski dati formalnega pismenega dovoljenja.

Ker je mestna občina ljubljanska, odnosno vodstvo njene elektrarne brez oblaščenega dovoljenja izvršila napeljevanje električnega voda do Crnuče in tudi v opekarno g. Franca Jerka in ker je oddajala tok za razsvetljavo in pogon, se je moralo proti g. ing. Čiuhu kot odgovornemu poslovo-dji mestne elektrarne radi prestopka § 25 obrtnega reda odnosno min. naredbi z dne 25. marca 1883, d. z. št. 41 uvesti kazensko postopanje. Sresko načelstvo v Ljubljani, št. 440. Pov.: Sreski načelnik dr. Andrejka.

John Key

Ameriški milijonar je odšel. Dva avtomobila je najel, pa je hodil pred njim peš. Zabaval se je. Z nami. Pa je zabavo tudi plačal. Tudi tiste je osrečil, ki jim ni dal dolarskih napitnin. Smeh, ki ga je zbudil, se razlega še daleč za njim. Kakor za Kurantom v davnih časih. Srečen človek, ki se zabava, da nikomur ne škoduje.

Anekdotično mu sledi v veselji, prešerni procesiji. Samo veselje in smeh, za njima pa razočaranje in zavist. In zopet se ljudje smejejo razočaranim in nevoščljivcem.

Samo eno iz dolge vesele procesije, resnično ali neresnično na račun razočaranih in nevoščljivih.

Dolarski milijonar je prišel v hotel, v imeniten hotel. Ala tam gospodarijo, kadar jim gospa mam dovolijo, seveda. In ker je tako, gospodari tudi sinko. To se pravi, da se ne prikaže dela. Je gospod in kavalir in nič drugega.

Mam in papá sta spoznala tako bajnega gosta. Papá je ponagel sinku obliči naj-novejši frak, mam je pa obrabala sinka in dejala, da je »schönc«.

Dolgouhi pikoli in sloki natakariji niso vajeni dolarskih napitnin. Zato je stregel Johnu Keyu v sobi gospod sinko. Globoko se je ponižal mladi, ampak dober gospodar in strokovnjak mora znati delati in skustiti vse, je dejal strog papá, mamá so pa emrkali v robček, tako se jim je smilil gospod sinko. So eine Schande — ampak nee — in so si obrisali solze in usekali mamam, da je počil šefan na pulu. Ljubo-merčan iz Šibenika — garantir!

Madam in papa sta odjadrala v šrambo. Mam je izbrala srebrn krožnik. Roboco, prosim! Gospod šef ga je stisnil pod frak in skočil po stopnicah k apartmanom Johna Keya. Odprl je vratica, kamor hodijo tudi dolarski milijonarji peš in se v tistem kabinetu postavil s krožnikom — altes Silber, Alt-Wien, bitte — v rokah v naj-uložnejšo pozituro.

In menda še danes stoji tam in prepeva, mit Gefühl, bitte:

Al, njega ni,

njega ni,

njegaa od nikooooder ni-i-i-i.

Dobri izgledi.

— Prosim za roko vaše hčerke.

— Hm, kakšne izgleda za imate?

— Imenitne. Imam bogatega strica, ki je kratkoviden. Pije, sam šofira in vozi s strahovitjo brzino.

Dober zakonski mož.

— Z ženo, ki mi je ušla, sem žal izgubil svojega dobrega prijatelja.

Slovenska politika v nemškem romanu

Grozovlada klerikalne stranke in njen polom — Zločini dr. Žlindre in njegovih trabantov — Slovenska snov v nemški odeji

Roman »Zli duh« se godi v vaseh in med kmeti nemških imen ter na gradu barona, med hribi in dolinami. Na krmilu Gautscheva vlada, na Dunaju v zbornicah borba za novo, splošno in enako tako volilno pravico. Klerikalna kmetiška stranka se pripravlja na deželne volitve, ustanovi kmetiški list »Kmetiško Stražo«, škof ji pomaga: razpošlje strastne kaplane po župnijah za agitatorje. Uname se besno hujškanju proti gradu. Župan, ki je vzdrževal v občini mir, mora odstopiti, župnik, ki ni maral z leve politkovati in agitirati, se mora z dežele umakniti političnemu kaplanu.

In ustanove tudi klerikalne posojilnice ter ljudsko banko, ki jo vodi kakor list sami monsignori, voditelji in šef generalne-ga štaba pa je dr. Schlackner, državni in kmalu tudi deželni poslanec, advokat, čegar pisarna je kakor tabor generalov.

Stranka je kmete naprej naščuvala, da so za ogromno vsoto izlicitali bivše baronove love. Poslej je vsak kmet lovil, da so iztrebili divjačino do zadnjega repka, se klatili ob delavnikih in nedeljah po gozdih, poljih in loviščih ter zanemarjali kmetiško delo in posedali po krčmah. Zaradi loviških tatvin so kmete sovražili drug drugega, se obstrlevali in požigali iz osvete hleve in skednje onim, ki so branili svoje lovske pravice. Lov je drag sport, a lenuharjenje po gosposko še dražje: kmetske so se zadovoljili, a našli pri ljudski banki cenena posojila pod najslabšimi pogoji.

Tako si je stranka kupila cele vase in okraje. Za bodoče volitve. Dr. Schlackner je poteval zmagovit od trga do trga. Povsod so preko cest viseli venci iz smrečja, vibrale s hiš zastave, kričali lepaki: dr. Schlackner! Na postajah je orilo navdušenje, device so izročile kandidatu šopke. Koder se je vozil ljudski veljak ponoči, so žarela okna v razsvetljavi. Kdor pa ni počastil velikega moža, je imel v temi pobita okna.

»Nevarno je postalo v tistih dneh kazati drugačno prepričanje kakor ga je imela večina. Navdušenemu sovraštvo je planilo nani, ako je mislil drugače ali je bil osumljen mladenosti.« Volilne sestanke drugih strank so kmetske razbijali z batinami in kamenjem. Govorništvo dr. Schlacknerja, baterijam ljudske stranke, rjevojuju Kmetiške Straže se ni mogla z uspehom upreti nobena druga stranka.

»Kdo pa je narod?« je govoril dr. Schlackner »V prvi vrsti vi, kmetske, ki re-dite ves narod. Mi smo ljudska stranka, edini prijatelji kmotov. In govoril je, da je vera v nevarnost, da se razširja brezverstvo, da so liberalci in socialni demokrati najhujši sovragi ljudstva, cerkve in države. Edino ljudska stranka je za modro narodno gospodarstvo, za povzdigo kmetijstva. Za-to je ustanovila posojilnice in ljudsko banko, ki daje kmotom cenen kredit, zato bo prodajala po izjemno nizki ceni umetna gnojila (žlindre) in bo ustanovila fabriko za preproste, dobre kmetijske stroje, po strokovnjakih preiskala značaj zemljišč ter uvedla reforme, zlasti pa dvignila sadere-jo. Kmet bo zopet svoboden, srečen in za-dovoljen ter bo lahko v novem blagostanju dajal svojim hčeram visoke dote... Stranka je obetala kmotom nebesa na zemlji in brutalizirala vsakega nasprotnika. In zmagovala je na vsi črti.

Ljudska banka pa je omrežila tudi barona, ki je po raznih nesrečah in uimah, pa tudi zaradi neracionalnega gospodarstva in zaradi sleparskih upraviteljev začel v silne dolgove. Iz ljubezni do svojih jelenov in sen ni mogel izkoristiti gozdov pravočasno; ko se je končno odločil, da izseka stari les, pa so ga osleparili. Banka mu je ponudila visoko posojilo po navidezno ugodnih pogojih, nenadoma pa mu je z odpo-vedjo zavila vrat in nasilno parcelirala gozdove za kmetske, ki so se lahko miselno polakomnili graščinske posesti, a se iznova silno zadolžili. Banka, ki se je lotila špekulacij z rudokopi, je izdala akcije in jih po svojih priganjajih v talarjih razpečevala med lehkoverno ljudstvo, hranilnicam znižala obrestno mero, a jih za posojila zvišala. Nedolgo na to pa je propadla banka in z njo je propadlo imetje zaupajočega kmetskega župnika, ki je obetal gore zlata, a »zli duh« dr. Schlackner s svojim štabom je povzročil katastrofo za vse kmetske in graščake.

Novi župnik Zunder, fanatični priganjač, je kmotno uvidel svojo zmotu in svoj veliki greh zoper ljudstvo ter se je — odrekel politiki.

»Vem, da sem odpadnik, pravi. »Toda nisem odpadnik Boga, nego tistemu, kar imenujejo dandanes cerkev. Cerkev mora biti hiša božja, naj bo hiša sprave in ljubezni, a je povsod tempelj muržnje. Naša skrb naj ne bo cerkvena država, nego prava božja država, velika skupnost v resnično krščanskem, čistem in pravičnem mišljenju.«

Mož skesan uvideva, da grda politika ni delo duhovnika, ki naj bo ljudem rešitelj in tolažitelj ter sejalce dobre volje. Brez notranjega poka je Zunder postal duhovnik in stremel kot politični agent le za čim višjim vplivom v stranki in za čim boljšo karijero. Vera in cerkev sta mu bili le sredstvo za dosego cilja. Pognal je v smrt župana, ugonobil barona in ves okraj, a najhujši greh je bila njegova ljubezni do lope Urške, »devičarice«, hčere novega župana. Urška mora z doma v mesto, kjer porodi, se uda prostitutki in končno umre za jetiko. Po vsem tem se Zunder po polomu posojilnic in banke seveda skesa in živi spokorniško.

Kazen pa zadene tudi dr. Ignacija Loyola Schlacknerja, državnega in dežel-nega poslanca, voditelja in povzročitelja vseobse katastrofe. Postal je možganič in bogataš, a ne ukloni ga niti polom stranke in njenih spekulacij. Stranka mu je bila le jestva za podvig; zdaj izda propadlo stran-ko, zataji svoje tovaršice in je naenkrat naj-bolj divji sodnik ponesrečenih posojilničar-lev in bankirjev. Nova stranka — z novim imenom naj ne le reši njega, nego naj za dvigne na mesto absolutnega voditelja raz-kačenega in obupanega ljudstva. Predzno skliče shod, a kmetske zavrnejo njegove nove obete in nesramne napade na bivše nje-gove sodelavce najprej z jajci, nato pa s kamenji. Demagog pade zadet in ljudstvo ga pomandira do smrti. Kmetje naskočijo davkarju, jo žalžgo in razdenajo, da doka-žejo, da nčeno bitu več le državna živina, igrača spekulativov...

Roman slika torej zelo drastično usodno, katastrofalno politiko, ki uničuje vse, plem-stvo in kmetstvo. Pisatelj je zajemal iz naše politične in gospodarske zgodovine okoli l. 1905., imel modele po resničnih osebah, ki jih je pa svobodno oblikoval in jim dal usodo po svoji fantaziji. Mišljenja in občut-ja pa je podal v čisto našem okoliščju zloč-nemskim imenom precej točno in resnično. Da dobro pozna naše razmere, se pozna na vsaki strani. Živel je pač med našim lud-stvom: pisatelj baron Frid. Gazdva.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Sobota, 24. maja 1930, katoličani: Iva-na, pravoslavni: 11. maja. Kir i Met.

Jutri: Nedelja, 25. maj 1930, katoličani: S. poveličonočna, pravoslavni: 12. maja. Epifa-nije.

Današnje prireditve.

Drama: Sveti plamen. D.

Opera: Dolarska princesa. A.

Sanjalski gledališki oder: Groznina.

Kino Matka: Ne verujem več nobeni ženski. (Zvočni film).

Kino Ideal: Licejce.

Kino ljubljanski dvor: Manolescu.

Prireditve v nedeljo.

Drama: Zaprt.

Opera: Aida.

Kino Matka: Ne verujem več nobeni ženski.

Kino Ideal: Licejce.

Kino ljubljanski dvor: Manolescu.

Dežurne telarne.

Danes in jutri: Babovec, Kongresni trg; Ustar, Sv. Petra cesta; Hočevan, Spodnja Šiška.

Birma v loških hribih

Knez in škof dr. Anton Bonaventura Jeglič birmuje v loški dekaniji. Od Reteč pa do Sorice in do meje na Blagodu je mnogo sveta in mnogo fara, da se človek zamudi tedne in tedne. Za 80letnega kneza in nadpastirja je to naporno, a vse ad majorem... Deklič pleto venč, fantje postavljajo mlaje, topičji pokajo, napiši na slavolikih se tržajo v dežju, dečki vris-kajo, deklice v solzah icelajo pozdrave, in strahu pozabljeni govore, botrice jedo pohane šnite in vsi skupaj z botri vihte polne čaše. Kolikor kapljic, toliko let — škofu, premilemu škofu!

Fleto je kakor nikoli.

Povsod je bilo lepo, najbolj vzpodbudno je bilo pa pri Sv. Lenartu. Strma je pot v zoro in trda so kolena svetega starčka. Pa so sedli premisljeni na voz na mehak slamnat otep, pogrnjen z novim pisanim kocom. In dva kapitalna čika, najlepša vo-la — v tej soteski so sploh imenitni voli — sta vlekla kneza in škofa v brez. To je poživljajno, lepo, romantično in povra-že pristno slovensko.

Pravijo, da je ofer vrzel 7000 dinarjev. O. A. M. D. G.

Iz gledališke pisarne

Drama

»Sveti plamen«, ki je dosegel pri-premi-jeri velik uspeh, se vzpizori nocoj drugič. Ta zadnja noviteta zaključuje vredno leto vrsto povzrastih vzpizoritev v tej sezoni. S svojo lepo idejnostjo, napetim delanjem in čustveno razgi-banostjo je občinstvo čim deli tem trdnje pri-klapala k odru. Odobravalne je bilo ob koncu tako močno in dolgočasno, kakor se to zgodi le ob naimočnejsih večerih v naši drami. Nastopi-jo: gospe Saričeva, Marija Vera, Mira Danilova, gđ. Slavčeva ter gđ. Kralj, Levor, Jerman in Cesar. Režija: Milan Skrbinišek. Prevod Ciril Debevec.

Opera

Danes se upizori Leo Falla opereta »Do-larska princesa« za abnoma reda A. Moderno melodiozno delo ima vsled plesov, vesele vse-bine in lepih oblik nastopajočih, ponovno be-ležni lep in zadovoljiv uspeh. Nastopijo: ga. Po-ličeva, g. Ribičeva, g. Balatova, gđ. Striš-ka, gđ. Gostič, Drenovec, Povhe, Peček, Mo-horič, operni in baletni zbor. Dirigent gosp. Sve-tel, režiser gosp. Povhe.

Jutri pride na vrsto po daljšem pre-se-ju Verdieva opera »Aida«. Naslovno partijo po-je priljubljena

V nedeljo 25. t. m. ob 1/2 4. popoldne
JAVNA TELOVADBA
LJUBLJANSKEGA SOKOLA
na letnem telovadšču v Tivoliju.

7367

Pri zdravniku
— Imate torej še vedno vročino in hudo željo?
— Da, gospod doktor.
— To reč bo treba pregnati.
— Kar preženite mi jo, gospod doktor, toda samo vročino, željo pa preženem sam.

Motnje v želodcu in črevesu, ščipanje v trebuhu, zastajanje v žilnem sistemu, razburjenost, nervoziteto, omotičnost, hude sanje, splošno slabost olajšamo, če popijemo vsak dan čašo »Franz Josefova« zrenčice. Zdravniki svetovnega slovesa hvalijo izborni učinek, ki ga ima »Franz Josefova« voda v svoji lastnosti kot milo odvajajoče sredstvo zlasti pri močnokrvnih, konpulcentnih osebah s satirijami in hemeroidno bolnih. »Franz Josefova« zrenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

ZVEČER za namakanje

Schichtova
Ženska hvala
Prasek za pranje

ZJUTRAJ za izkuhavanje

Schichtova
terpentinovo milo

pa je pranje gotovo!

Proletarski glasniki o sebi in proletarijatu

Kakor je sedanja doba še neizbrušena, tako so neizbrušeni tudi proletarski glasniki

Na našo anketo: Kaj delate, vaša dosedanja dela, ali obstoji proletarska umetnost, stiki med vami in proletarijatom? nam pišejo proletarski glasniki:

Ljubljana, 24. maja.

1. Moja dosedanja dela, kar se tiče življenja, so razmetana po revijah, časnikih, mednarodnih v Sloveniji in v Ameriki. Precej jih je tudi prevedenih na srbohrvaščino in so izšli v mladinski reviji »Budučnost« ter v delavskih tednikih. Le »Pravilnice iz tona« so izšle v posebni knjigi. Prevodi so pa poleg revij in časnikov izšli tudi v knjigah. Moja dela je delavstvo sprejelo s simpatijami in če kaj izide, je veliko povpraševanje.

Sedaj sem prevedel dva romana iz ruske proletarske književnosti: Aleksandra Neverova povest iz dni velike lakote, ki je naravnost krasno pisana: »Taškent — kruha bogato mesto« in pa Borisa Lavrenjeva roman iz državljanske vojne, ki se godi v Turkestanu in turkestanških stepah: »Enajstideset«. Prevoda sta namenjena za ameriškega »Proletarca«. Poleg tega pišem pravilnice za ameriški »Mladinski list« in razne črte in novele iz delavskega življenja. Kolikor in kakor mi pač dopušča čas, ki mi je zelo tesno odmerjen.

2. Na drugo vprašanje ni dovolj enostaven odgovor: Obstoji, oz. ne obstoji. Beseda umetnost je namreč širokega pojma in pomeni v resnici tudi kakšno je zrcalo dobe, v kateri živi, oz. je živelo to ali ono ljudstvo. Samo te resnice se miče noče zavedati, ker bi s tem takoj dokumentiral, da umetnost radi umetnosti ne obstoji in ne more obstojati. Zakaj »ni brezpredmetne osebnosti« kakor piše v »Času« dr. Stele, in zato tudi ne more biti umetnost brez tendence. Ali subjektivna miselnost, ki je v vseh, je tisti stroj, ki neče dovoliti, da bi se pojavilo objektivno mišljenje. Zato je bila tudi vprašanje, če obstoji proletarska umetnost ali ne obstoji, tako vprašanje, ki mnoge kakor kladivo udarja v možgane.

Ozirnó se zato okrog sebe. Poglejmo daleč nazaj v davne, pretekle dobe. Imamo antično dobo, srednjeveško dobo, itd. V vseh teh dobah je bila umetnost. Kakšna je bila ta umetnost? Takšna, ki je spadala v tisto dobo in predstavljala tisto dobo. Pojavljala se je vedno v oblikah, kakršno je bilo gospodarsko in politično življenje dobe, ozir. tistih ljudstev. T. j. v zvezi z gospodarskim in političnim življenjem je bil podan kulturni razvoj tistih ljudstev. In kakršno je bilo tisto življenje in tisti razvoj, takšna je bila umetnost.

Sedaj občudujemo arheologi izkopane starodavne Ura, ljudstva, ki je živelo pred potopom. In pišejo, da so te najdbe priča, da je stalo tisto ljudstvo na visoki kulturni stopnji. Torej, če je bilo ljudstvo na visoki kulturni stopnji, je morala biti tudi umetnost tega ljudstva na visoki kulturni stopnji. Zakaj, umetnost je zrcalo kulture tiste dobe. Če ni baš bila ta umetnost izražena v tiskanih knjigah, na olinatih slikah itd., pa je bila izražena tako, kakor je tehnično bilo takrat mogoče.

In vzemimo predmetno: Ali obstoji katoliška umetnost? In kako se imenuje umetnost današnje človeške družbe? Kako je ta nastala? Ali je že bila poprej?

Zares objektivni odgovori na ta vprašanja bi bili obenem odgovori tudi na vpra-

šanje, če obstoji proletarska umetnost.

Kaj je prav za prav umetnost?

Slika, zrcalo, kakor sem že rekel, dokument, kako je živelo, živi ljudstvo, ki mu je tista umetnost lastna. Dr. Stele prav pravi, ko je zapisal: »umetnost je nujno najosebnejši izraz duševnosti tistega, ki jo je ustvaril«. Duhovnost je dalje. Če je živa, nujno tendenčna, agitatorična, naj to še tako prikriva, duhovnost je in mora biti aktivna, če ne celo nasilna, ker je težjiše nje-nega obstoja v instinktu samoohranitve.

No, da vas ne bom preveč dolgočasil, eva, vi veste, kakšno življenje živi proletarijat. 700 Din mesečne plače, žena in štiri ali pet otrok; stanovanje najslabše in hvala bogu, če ga dobiš za 200 Din! Hirani in oblaci se sedaj za preostalih 500 Din mesečno! Mnogi brezposelni umirajo od lakote, dasi nihče noče tega videti in priznati. Tu je brez dvoma stremenje ali iskanje, kako se izmotati iz tega pasjega položaja, kako svet preustrojiti, da bodo vsi ljudje, ki so rojeni vsi na enak način, tudi v življenju vsaj v glavnem tudi vedno ljudje. Če se to naslika, napiše, spesni, v lepi, izbrani, izklesani obliki, ali ni to umetnost? Proletarska umetnost? Napiše, naslika, spesni pa lahko to tragedijo samo tisti, ki z njo in v nji živi in jo okuša. Le poglejte Cankarjevega »Hlapca Jerneja«! Meščani, ki jim ni skrb, kaj bodo jutri jedli, kaj bo z njimi na starost, ali bodo sprejeti v ubožnico ali bodo morda morali vzeti v roko beraško palico, vidijo v tej povesti (ki je pa vsakdanje življenje delavca in vimičarja — hlapca) samo fabulo, leposlovno oblikovano. Le poglejte berača na cesti, ubožca v ubožnicah! Trpi li poleg telesa njegova duša ali ne trpi, ker je velik ubožec, čeprav je trdo delal vse življenje? Če še ni otopel, trpi, trpi... »Hlapec Jernej« je umetnina, je proletarska umetnina. Ali pogledate sliko Kolliverze: »Mama kruha!«. Umetniško delo! In koliko trpljenja v tistem nežnem shujšanem otroškem obrazku, v tistih globoko vdrtih očeh, ki prosijo mamo kruha, a ga nima.

Res je sicer, da marsikatero literarno delo nima vseh pogojev, ki jih zahteva od proletarskih umetnikov sedanja meščanska umetnost, ki je že izklesana v dovršeno obliko, s katero skriva svojo tendenčnost. Saj je šola in izobrazba že zato znala poskrbeti. To zrcalo sedanje dobe je že zelo fino brušeno, kar je pa tudi že znak smrti.

Omemjam to le mimogrede, ker je taka zgodovinska nujnost, tako zahtjana že od dob, kar jih pomeni zgodovina. Mi, ki pišemo proletarske povesti, pesmi itd., pišemo tako, kakršni smo. Še ne izbrušeni, kakor je doba, v katero stopamo, še neizbrušena. Manjka nam fines izražanja. Vzgojeni smo sicer z miselnostjo meščanske dobe, pretrpeli smo strašne čase, ko je človek glasno molil: Odpusti nam doše dolge, kakor jih mi odpustimo! a obenem je vseeno klal in živel kakor zver po geslu: Homo homini lupus. Meščanska katoliška kultura, oziroma umetnost, ga ni dvignila v višave umetnosti. Ergo — ta umetnost ustrej sedaj že ni več vzgojna, že ni več ustvarjalna. Menkušnja je. Zato mora nastati druga umetnost. Proletarska umetnost, da bo očuvano človeško dostojanstvo. Ne zato, ker hočemo mi, nego ker je to nujnost nastajajoče dobe.

Vem, da ne soglašate z menoj, pa nič za to! Samouki smo po veliki večini in svoj prosti čas, ki je tesno odmerjen, porabljamo za umetnost. Zato je v tvorbah proletarskih umetnikov mnogo življenja, manjka pa brušenosti. Le vzemite spise »drvečega reporterja«, kakor imenujejo Kisch! Niso pisani beletristično po točno določenih pravilih. A ker Kisch slovi s svojimi spisi, jih niso mogli zamočati in zato je dobil ime: »drveči reporter«. Tudi ruski sovjetski pisatelji trpe na teh »nedostatkih«.

Cerkvenikova knjiga: »Daj nam danes naš vsakdanji kruh« tudi ni po vseh beletrističnih in sedaj pojmovanih umetniških pravih napisana. Napisana je bolj po Kischevem načinu in zato je pri proletarijatu zavzela odlično mesto.

Meščanska umetnost (oprostite, da rabim ta nekoliko nepričilen izraz) je v resnici umetnost kapitalistične dobe in življenja in snovanja ljudi v tej dobi. Ti ljudje so v tej dobi imeli — slučajno še imajo

sedaj — svoja trpljenja, svoje podvige in slakosti, kakor ga je imelo tudi zlato tele v puščavi, ko ga je Mojzes, prišedši ves razjarjen z gore Sinaj, zdobil v prah.

Meščanska umetnost je tudi v svojem začetku imela svojo kaotično periodo. Tudi ni bila tako brušena, kakor je sedaj. Tudi niso predstavniki te umetnosti trdili, da mora biti umetnost le zaradi umetnosti, da tendenčnost ne spada v umetnost itd. Nego, bila je ustvarjalna, borbená, to je tendenčna, vzgojna, da se je ustvaril in izpopoln sedanjí družabni red. Bila je zrcalo, ki je kazalo kaj se je naredilo in

kazalo, kaj se ima in kako se mora še narediti. Nova doba, ki vstaja, se odraža sedaj ravnotako. Kaotična je in zato je tudi njena umetnost neurejena.

3. Sem urednik delavskega lista. Sem zaupnik delavcev. Zahajam med delavce kot predavatelj, na njihove sestanke kot navaden udeleženeec. Moje stvari čitajo radi. Ko gledam upadla licea delavskih otrok, ko iščem zaman radostnega otroškega smeha pri njih — ko gledam vajence, 13-, 14letne slabotne dečke, kako težko nosijo železo, kolne usodo življenja.

Ivan Vuk.

Praznik zasavskih pevskih društev

K 20-letnici Glasbenega društva v Zagorju ob Savi

Zagorje, 23. maja.

Jutri proslavlja agilno Glasbeno društvo Zagorje 20 letnico svojega obstoja. Peseem se je pa v naši dolini gojila že od leta 1890 sem, ko je bil ustanovljen zagorski Sokol. Prve temelje glasbenemu razvoju je postavil narodnozavedni župnik Broz iz St. Lamperta nad Zagorjem, ki je vzpodbudil dolince in učitelja svoje dve uri od Zagorja oddaljene fare Lozeja, da je začel poučevati v petju zagorske Sokole. Njemu sta sledila učitelja Peterlin s Kolovrata in Čampa z Vač, akademik Rudolf Stole, Madžura. Vaste in ob počitniških sedanjih kapelnik godbe dravske divizijske oblasti dr. Josip Cerin. Za skladateljem Emil Adamičem, ki je služboval v Toplicah, je prevzel dediščino in jo čuval, dvigal in spravil na višek šol. upr. Janko Levstik. Polnih dvajset let je oral, zato ga je 3. novembra 1904. Pevski klub Zagorje izvolil častnim članom. Gojili so moški in mešani zbor, a ko je bilo 1. 1910. ustanovljeno Glasbeno društvo je kmalu pristopil Zanuškarijev godalni orkester in se je ustanovil tamburaški zbor pod vodstvom Godine.

Z neumornim delom — društvo je gojilo tudi dramatično — so si nabavili bogat notni inventar, klavir, polnoštevilne instrumente za godbo na pihala in lok, les in tamburaški zbor. V najbujnejše kipenje je udarila svetovna vojna in prekinila plodono delo, a takoj po ujedinenju je znova oživel a s kaljo bolezní v sebi: socialna misel, ki je začela zastupljati idealizem, naraščaja ni bilo... Nekaj časa je pevovodja trboveljskega Zvona g. Moll vzdrževal petje,

in to z velikimi fizičnimi žrtvami — hodil je iz Trbovelj — ko je odnehal tudi novi pevovodja Arnošt Adamič ni mogel spraviti zbora na noge. Krizo je bilo treba preboleti. V tej kritični dobi so predsedniki Hladnik, Korošec in Mrnuh z odbori vred zastavili vse sile in premagali prve težave. Danes ko je predsednik agilni in strmoljavic učitelj Kopriva Janez, moremo reči da je kriza pri koncu. Ustanovljen je mladinski zbor, vodi ga Janez, mali salonski orkester in moški zbor pa Adamič in glasbena šola za gosli in klavir. Bodočnost je naša, upamo da bo vsaj na tistem višku kakor tedaj, ko je bilo Zagorje središče in žarišče glasbene kulture Zasavja.

Na jutrišnjem slavnostnem koncertu nastopijo dolinska pevska društva Loški glas (pevovodja Godina), pevsko društvo Kotredež (pevovodja še vedno agilni Janko Levstik), za tem Glasbeno društvo Hraštinski s kompletnim mešanim borom in saksonskim orkestrom (ta bo spremljal pevske točke, ki jih je nastudiral učitelj g. Davorin Čander), dekliški zbor pod vodstvom učiteljice gđ. Vide Kneisel, dalje mladinski in moški zbor Glasbenega društva Zagorje in združeni pevski zbori. Konservatorist g. Pavel Sivc se je ljubeznivo odzval vabilu in bo odigral nekaj solotočkov na klavirju.

Vsa proslava je odlično pripravljena in ji je zagotovljen lep umetniški učinek ob bratškem sodelovanju vse zasavske glasbene javnosti.

Želimo mnogo uspeha na nadaljni poti kvišku.

Zanimivosti iz domačega sporta

10letnica LNP — Kako naj bi bila sestavljena reprezentanca — Obetajo se zanimive tekme

Ljubljana, 24. maja.

Kakor smo že poročali proslavi LNP 10-letnico svojega obstoja. Za proslavo, ki bo 31. tm. in 1. junija, je bil izdelan že obširen program. Termina si je rezerviral LNP za svojo oficijelno proslavo.

LNP je povabil k proslavi beograjsko in graško reprezentanco, v poštveh pa pride tudi celovška. Pogajanja z vsemi tremi reprezentancami so bila ugodno zaključena in bomo torej imeli prihodni teden v Ljubljani prav zanimiv turnir, na katerem bodo sodelovale reprezentance štirih mest, odnosno podsavezov.

V zvezi s temi prireditvami je novi podsavezni kapetan g. Jože Hafner preteklo nedeljo odredil poskusne tekme, ki naj bi bile merilo za presojo glede sestave reprezentance. Kakor večina takih treningov, se tudi ta poskus ni obnesel. Igrali so štirje timi, trije podsavezni in mariborski Železnikarji. Prvi podsavezni tim je tvorilo kompletno Primorje, ki je igralo proti Železnikarjem, a je pokazalo bolj šibko igro in je končno podleglo. Drugi tim je tvorila Ilirija, ki sicer ni bila kompletna, a je klub temu in razmeroma šibki igri odpravila tretji tim, sestojel iz igračev Svobode, Hermesa in Jadrana z rezultatom 9:0! Pokazalo se je torej, da pri sestavi podsavezne reprezentance absolutno ni računati, z igračih teh treh klubov. Edina izlema bi bil morda Košenina (Hermes).

Na trening so bili povabljeni tudi trije igrači iz Maribora, ki se pa vabilu niso odzvali in so ostali doma. Gotovo je, da je to nesportna gesta in je moral LNP v svrhu

zaščite svojega ugleda in avtoritete dotične igrače izročiti kazenskemu odboru.

Nedeljske tekme so torej končale s faskom. Mnenja smo, da so bile popolnoma nepotrebne in da je imel LNP, odnosno podsavezni kapetan pač dovolj prilike ogledati si igrače pri podsaveznih prvenstvenih tekmah in ugotoviti, v koliko pridejo v poštev za sestavo reprezentance. Kako bo sestavil g. podsavezni kapetan reprezentanco LNP, nam za enkrat še ni znano. Po našem mnenju bi bila pač najboljša nastopna sestava:

Jančigaj (Primorje), Berglez (Ilirija), Hasl (Primorje), Košenina (Hermes), Slamič (Primorje), Lado (Ilirija), Ice (Ilirija), Bertonec (Maribor), Oman, Doberlet (Ilirija), Uršič (Primorje).

Moštvo bi torej tvorilo 5 Ilirijanov, 4 Primorjasi, 1 Mariborčan in 1 Hermezan. V poštveh pridejo eventualno še za vratarja Boris (Ilirija), Svetec (Primorje), za backa, Kirbiš (Maribor) za srednjega krilca in Zemljak kot stranski krilec. Napad pa bi bil v navedeni postavi pač najboljši. Oman je star rutiniran igralec, igra na mestu centerforvarda ali pa v obeh zvezah enako dobro. Doberlet in Uršič sta naša najboljša nevarna in prodorna igrača, Bertonec v desni zvezi pa je danes brez konkurence v Sloveniji. Je tehnično sijalen, izvrstno dribla in razpolaga z razantnim strelom. Ice na krilu je pokazal, da zna zaigrati. Tehnično je nesporno boljši od Juga, ki pride tudi za to mesto v poštev.

Toliko o reprezentanci, ki bi se po na-

šem mnenju prav dobro lahko odrezala, kar bi bilo samo v korist našega nogometa. Ker pa smo že pri nogometu, naj še omenimo, da se Ilirija pogaja s slovitim dunajskim profesionalnim klubom Nicholsonom, enim najstarejših predstavnikov avstrijskega nogometa. Ko je Ilirija igrala lani na Dunaju proti Nicholsonu, je takmo izgubila v razmerju 8:2. Gostje so v prvem razredu dunajske profesionalne lige in igralo izvrsten nogomet. Nicholson se je ponudil za četrtak 29. tm., žal pa je LNP za ta dan obema našima vodilnima kluboma prepovedal igranje s katerikoli klubom. To je tembolj obžalovati, ker imamo v Ljubljani redkokdaj priliko gledati tuja profesionalna moštva. Kakor čujemo, je ponudba, ki jo je stavil Nicholson Iliriji, razmeroma ugodna. Morda bi se vendarle dal doseči sporazum, čeprav priznavamo, da je moral LNP glede na predstoječe težke tekme tako ravmati.

V Ljubljano se pomajajo tudi Madžari. Znana kluba Bastya iz Szegedina in Budapesti III Kőr. F. C. bi rada igrala z Ilirijo. V primeru, da bo državno prvenstvo odgođeno, bo Ilirija sprejela ponudbo madžarskih klubov. Na ta način se sportnikom in ljubiteljem nogometa obetajo še lepi užitki.

V tekmovalju za državno prvenstvo je nastal nekaj zastoj. Sprva je bilo določeno, da se tekme za državno prvenstvo začno takoj po končanem podsaveznem prvenstvu, toda ZNP se ni končal domačega prvenstvenega tekmovalja in tako je vse skupaj zaostalo. Govori se, da da se prično tekme za drž. prvenstvo šele junija, ni pa izključeno, da se bo vršilo šele v jeseni. JNS je namreč prejel laskavo ponudbo za udeležbo na nogometnem turnirju za svetovno prvenstvo v Montevideu in zato ni izključeno, da se naša reprezentanca turnirja udeleži. Splošno mnenje pa je, da naši ne bodo potovali v Južno Ameriko. Vzroki za to so razumljivi. Turnirja se razen Rumunije ne udeleži nobena evropska država. Odpovedale so vse po vrsti, Avstrija, Nemčija, Italija, Češkoslovaška, Madžarska itd. Zato bi ne bilo oportuno, da se naša reprezentanca udeleži tega tekmovalja. Na vročih južnoameriških tleh ni računati na uspeh. Proti Urugvajcem in Argentinčnem se v Evropi ni miče dobro odrezal, kaj šele doma!

Modni salon J. KURILJ

TURJASKI TRG ST. 1.

nudi cenj. gospodom prvovrstno izdelavo vsakovrstnih OBLEK po najnovejšem kroju in izredno nizkih cenah.

Državnim uradnikom tudi na obroke.

Angleško in češko blago v zalogi.

Brivski naraščaj v Ljubljani

Po večletnem prizadevanju brivske zadruge se je šele lani posrečilo po trudopolni borbi s strani opozicije izvajati program za osnove brivske strokovne šole. Merodajni činitelji so se takoj lotili dela in osnovali šolski aparat, ki obstoji iz profesorja Severja za strokovno risanje, dr. Jeločnika za higijeno, g. Zabjeka za brivsko frizersko stroko in g. Heringa, brivca iz Zagorja, za lasuljarsko stroko. Prvo leto je bilo delovanje zaradi pomanjkanja orodja in gromotnih sredstev zelo težko. No, vodstvo in učitelji tečaja so se potrudili in imeli so potrpljenje z mladim naraščajem in mu vcepili strokovno znanje, kakršno je bilo res že zelo potrebno. Čuli so se mnogi pikri očitki na račun tega tečaja, blatiši so se merodajni funkcionarji, toda ti si veselja niso pustili kratiti ter so nadaljevali pouk in po osmih mesecih tečaj z uspehom zaključili.

Na pobudo šolskega naraščaja je bilo sklenjeno, da se v svrhu proslave uspešnega zaključka tečaja priredi šolski izlet na Sv. Goro pri Litiji. Pokroviteljstvo nad izletniki je prevzel šolski odbor z načelnikom g. Dorčecem. V nedeljo 11. t. m. ob 5. jutraj so udeleženci tečaja pod vodstvom prof. Severja kot izkušnega planinca napravili izlet na Sv. Goro. Tura je bila zelo lepa, sonce je izredno močno pripekalo, tako da so se izletniki pošteno spotili. Na povratku so se ustavili v Toplicah Medija — Izlake, kjer so se konali, z večernim vlakom pa so se zadovoljni vrnili v Ljubljano.

Dnevne vesti

— Z naše univerze. Rektorat univerze kralja Aleksandra I. razpisuje mesto kontraktualnega asistenta v institutu za rudarska merjenja in geofizična raziskavanja na tehniški fakulteti. Prošnje je treba vložiti do 20. junija.

Moralna in gnotna podpora našemu velesejmu. V imenu predsedstva ljubljanskega velesejma sta se mudila te dni v Beogradu generalni tajnik Zbornice za TOI dr. Fran Windischer in predsednik Zadrugne banke g. Anton Kristan, da povabita na svečano otvoritev jubilejnega velesejma članice kraljevske vlade. Vsi ministri so se zelo zanimali za jubilejni velesejem v Ljubljani in trgovinski minister dr. Juraj Demetović je obljubil, da se otvoritve osebo udeleži. Delegata sta bila povsod prisotno sprejeta in velesejmu sta izposlovala moralno in gnotno podporo. Trgovinsko ministrstvo je dalo ljubljanskemu velesejmu 50.000 Din podpore. Dr. Fran Windischer se je mudil tudi v Zagrebu, kjer sta mu šupan dr. Skulj in predsednik velesejma g. R. Erber obljubila, da se otvoritve jubilejnega velesejma osebo udeležita.

Ljubljanska obrtna banka za naše vaje. Na prošnjo Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani je sklenila Obrtna banka iz vsakoletnega dobička naložiti 5000 Din v poseben fond, ki se bo uporabljal izključno le za nagrade obrtnim vajencem (kam), ki dovrše z odličnim uspehom pouk v obrtno-nadaljevalnih šolah in napravijo z odličnim uspehom praktični pomagalski izpit pri zadržani izpraševalni komisiji. Nagrade: 25 po 100 Din in 50 po 50 Din so deloma že razposlane, deloma pa se bodo še te dni vodstvom obrtno - nadaljevalnih šol, da jih razdele med odlikovance.

Razpisane službe banovinskih cestarjev. Kr. banska uprava dravske banovine razpisuje tri službene mesta banovinskih cestarjev in sicer eno v območju okrajnega cestnega odbora v Kranju, dve pa v območju kraljevega cestnega odbora za ljubljansko okolico. Prošnje je treba vložiti do 15. junija.

Milan Begović v Brnu. Znan dramatik Milan Begović je prisostvoval v četrti prvi češki vprizoritvi svoje nove komedije »Ameriška jahta v Splitu« v Narodnem gledališču v Brnu.

Razdrutje zadruge. Nabavljala za druga državnih uslužbencev na Bledu je po sklepu obnega zbora prostovoljno razdružena.

Za mrtve so proglašeni. Okrožno sodišče v Celju je uvedlo postopanje, da se proglase za mrtve: rudar Martin Miklič, pristojen v Dol pri Hrastniku; posestnik Karol Cvenk, pristojen v občini Nova Cerkva; ključavničarski pomočnik Anton Volker, pristojen v Trbovlje - Loke; posestnik Franc Leskovšek, pristojen v občini Braslovce; posestnikov sin Matevž Kač, pristojen v Petrovce; Jože Lapuh, pristojen v Arčiče, in samski delavec Franc Mihelec, pristojen v občini Bizelj. Vsi so odšli začetkom vojne na bojišče in se niso vrnili.

Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 3 z dne 22. t. m. objavlja zakon o ureditvi ministrstva za poljedelstvo.

Vilinski šolo je otvoril v Berlinu g. Slavko Škorpik iz Ljubljane, učenec mojstrske šole prof. Aleksandra Fiedemann. G. Škorpik je bil več let angažiran pri več berlinskih gledališčih kot koncertni mojster. Vrlemu ljubljancu želimo še mnogo uspehov!

Prosveta, glasilo SNPJ v Ameriki. Je nedavno razpisala natečaj z več nagradami za najboljšo povest. Rok je potekel 30. marca t. l. in, kakor smo prejeli danes obvestilo, je rezultat naslednji: prva in druga nagrada v skupnem znesku 500 dolarjev ostane neizplačana, ker ni noben rokopolj ustreza razpisu natečaja. Tretjo nagrado v znesku 100 dolarjev pa je prejel g. Angelo Cerkvenik za povest »Rosa«. Cerkvenikova povest je že začela izhajati v »Prosveti«.

Direktna avtobusna zveza Ljubljana - Bled. Ljubljana dobi že prihodnji teden direktno avtobusno zvezo z Bledom in sicer dvakrat na dan. Nova avtobusna zveza bo važna za tujski promet, zlasti poleti, ker pomeni prvi korak h končnemu cilju, da postane Ljubljana izhodna točka vsega tuiskega prometa v naših krajih. Velik moderni avtobus z 29 sedeži bo odhajal s prihodnjim ponedeljkom z Bleda ob 6.45 ter bo prihajal v Kranj ob 7.45, v Ljubljano pa ob 8.15 zjutraj. Vračal se bo na Bled iz Ljubljane ob 12.15 ter bo prihajal v Kranj ob 12.45, na Bled pa ob 13.45. Drugič bo odhajal z Bleda ob 14. ter bo prihajal v Kranj ob 15., v Ljubljano pa ob 15.30, vračal pa se bo iz Ljubljane ob 18. ter bo prihajal v Kranj ob 18.30, na Bled pa ob 19.30. Novi avtobusni zvezi bosta ugodni, kakor je razvidno iz navedenega voznega reda, tako za tujce, ki se mude na Bledu, kakor za ostalo občinstvo na Gorenjskem, ako žele posetiti Ljubljano, pa tudi za ljubljansko občinstvo, ki hoče napraviti izlet na Bled ali v ostale kraje Gorenjske. Novo avtobusno zvezo uvede podjetje Hojak d. z o. z. v Domžalah.

Ustanove vdovam in sirotam državnih nameščencev. Hranilni in posojilni konzorcij - kreditna zadruga državnih uslužbencev s sedežem v Ljubljani, razpisuje za leto 1930. iz sklada Ivana Rostana 15 ustanov po 300 Din za najbедneše vdove in sirote po državnih nameščencih. Prosilke naj prošnjam priloge do župniškega ali občinskega urada potrjeno dokazilo, da so res ubožne ali pa vsled bolezni in onemoglosti nesposobne za pridobivanje. — Prošnje naj se pošiljajo na upravni odbor konzorcija do 15. junija.

Dolne Kamence pri Novem mestu. Tukajšnje novostanovljeno prost. gasilno društvo precej dobro napreduje. Novo motorno brigadno smo že naročili in jo dobimo v kratkem. Za gasilni dom je tudi deloma pripravljeno. V nedeljo 1. junija

imamo brigadovitev motorne brigadne na Dolnih Kamencih pri podružnici sv. Janeza, ob 10. uri se bo brala sv. maša za vse dobrotnike našega gasil. društva, nato bo govor in blagoslovitev brigadne. Za kosilo in dobro kapljico preskrbljeno. Popoldan ob 3. uri se vrši velika vrtna veselica pri g. Antonu Osojniku na Muhaberu četrte ure od postaje Novo mesto. Vsi tovaršiki in prijatelji gospeva vljudno vabljeni k obilni udeležbi!

Aljažev dom v Vratih je od 24. t. m. dalje otvoren in oskrbovan. — SPD.

9. junija 1930 vsil v Križevce pri Ljutomeru na tolovadni nastop Sokola kraljevine Jugoslavije v Križevcih. Obenem proslava 10letnice. Zdravo!

Vreme. Vremenska napoved nam obeta oblačno in nestanovitno vreme. Včeraj je bilo po vseh krajih naše države oblačno in večinoma tudi deževno. Najvišja temperatura je znašala v Beogradu 22, v Sarajevu 21, v Zagrebu 20, v Skoplju 19, v Splitu 18, v Mariboru 15,6, v Ljubljani 13,4. Davi je kazal barometer v Ljubljani 760,3 mm, temperatura je znašala 12 stopinj.

Strašen zločin. Pred osiškimi sodiščem se je te dni zagovarjal 65letni posestnik Mato Čolaković iz Vinkovcev, ki je 10. januarja svojega prijatelja iz rane mladosti Antona Tekmetaroviča na strašen način umoril. Uoednega dne sta si prijatelja pripovedovala doživljaje iz lastnega življenja ter drug drugemu priznala, da sta ljubimkalo s prijateljstvo ženo. To je Čolakoviča tako ujezilo, da je nenadoma potegnil nož in sunil prijatelja tako močno v trebuh, da so mu izstopila čreva. Toda to mu še ni bilo dovolj. Črva je odrezal in jih vrgel košami na dvorišče. Sodno zdravniški izvedenci so ugotovili, da obtoženec ni normalen in zato je bil kazni oproščen, pač pa bo tri leta javno nadzorovan.

Zagoneten umor. V Jagodnjaku v Baranji je bil te dni izvršen zagoneten zločin. Posestnik Vasa Trbič se je ponoči radi pasjega lajanja zbudil, vstal je in šel pogledati na dvorišče, kaj je. Na dvorišču je nekdo iz teme zaklical: »Niti koraka več, če ne te ubijem!« Trbič pa se ni dal ugnati in je šel proti neznanu. Tedaj je počil strel. Smrtno zadet se je zgrudil Trbič. Domači ga so našli v mlaki krvi in ga nezvestnega prepeljali v osiškjo bolnico, kjer je kmalu umrl.

Tragedija siromašne rodbine. Na podstrešju ljudske kuhinje v Novem Sadu so našli te dni obenežnega 45letnega moškega, katerega identitete sprva niso mogli ugotoviti. Nekli novinar se je spomnil, da je žitel, da je iz Osijeka brez sledu izginil 50letni mizarjski pomočnik Mijo Vorek. Novosadska policija je poslala samomorilec opis osiškji in ta je ugotovila, da gre res za Voreka. Vzrok samomora je bila velika beda. Vorek je bil zadnje čase brez službe, trpel je pomanjkanje. Na Vorekovemu domu so našli en dan po očetovi smrti pismo, ki ga je pisala njegova hčerka. Dekle je izjavila, da se je naveličala stradanja in da gre raje v smrt. Odšla je z doma in je še niso našli. Najbrž je izvršila samomor.

Samomori. V Gackem se je te dni ustrelil mlad trgovec Mihael Batinič, ki je trpel na fikični ideji, da je njegovo gnotno stanje ogroženo. Mož je bil že časa dolgo primiran, te dni pa si je v duševni zmedenosti ustrelil v senca. Prepeljali so ga v moštarsko bolnico, kjer je za poškodbam podlegel. — V Osijeku se je obesila služkinja Julka Urba, rodom Slovenka iz Dolnje Miholjce. Vzrok samomora je bila baje beda.

Dr. med. Mila Kovač je otvorila prakso za rentgenološka preiskovanja in obsevanja v Mariboru. Aleksandrova cesta 6. (Tel. 2688 interurb.) Ordinacija od pol 9. do 5. ure popoldne. 344n

Iz Ljubljane

Iz Naval pri potniških blagajnah na ljubljanskem kolodvoru. Eden tukajšnjih dnevnikov opisuje nedostatke, ki jih je bilo opaziti pri odpravi potnikov preteklo nedeljo zjutraj na ljubljanskem glavnem kolodvoru, kjer se odprava potnikov ni mogla izvršiti v redu. K temu se pripominja, da je na tukajšnjem glavnem kolodvoru za odpravo potnikov razpoložljivih pet potniških blagajn, katere so odprte vsaj eno uro pred odhodom vlakov. To število blagajn zastopuje popolnoma tudi ob nedeljah pod pogojem, da tudi občinstvo upošteva znano dejstvo večjega navala potnikov in pride k blagajnam ob času, ko so že odprte. Železniška uprava opozarja, da vlaki ne čakajo na odpravo potnikov pri blagajnah, temveč odpeljejo točno ob času voznorednega odhoda. Iz tega razloga se priporoča občinstvu, da prihaja z osirom na naval potnikov ob nedeljah čim ranje k blagajnam, da si posebno za nedeljske izlete nabavi vozne listke že prejnjani dan pri predprodaji na postaji ali pa pri društvu »Putnik« na Dunajski cesti, palača Ljubljanske kreditne banke.

Iz Izjava. G. Bolči Zvan ni reporter, niti član našega uredništva ter ni imel nikdar nobene zveze z našim listom. — Uredništvo Slovenskega Naroda.

Iz Adaptacija. V pritični hiši (št. 5) Pod Turnom se temeljito preureja in popravljajo stanovanjski prostori. Pred leti je v tej idilični hiši stanoval nadzornik mestnih nasadov Vavolav Hejnc. Ko ga adaptacija končala, se preseli v prenovljeno in preurejeno stanovanje sedanjega nadzornika mestnih nasadov Anton Lap.

Iz Današnji življski trg. Kakor večina sobotnih, je bil tudi današnji življski trg razmeroma dobro založen. Neka kmetica iz Sostrege je prinesla kot novost tri gobe, med njimi enega jurčka, ki je tehtal okoli 76 kg. Kmetica je zahtevala zanj 8 Din. Druga novost na trgu so bili tržaški paradizniki, ki jih je prodajal trgovec z zelenjavo in sočivjem Budik po 24 Din kilogram. Novi krompir se je pocenil, davi

so za prodajali že po 3, 4, 5 in 6 Din kg po kakovosti. Znatno je padla cena tudi salati; glavno so prodajali po 50 para glavico ali pa še ceneje, odnosno 8 Din kg, kolerabce pa po 6 Din kg. Kilogram graha v stročju je veljal 5 do 6 Din. Češeni 12 do 16 Din kg. Jaka so prodajali po 1 Din komad ali par Din 1,75, par piščancev 35 do 40 Din, kar je še vedno zelo drago. Na trgu je bilo tudi nekaj morskih rib, večinoma sardelic, ki so jih prodajali po 18 Din kg. V splošnem so cene nespremenjene. Kupčija je bila še dovolj živahna.

Iz Jurjevanje na ljubljanskem gradu se je v gnotnem pogledu prav dobro obneslo. CMD je prejela kot čisti dobiček od šentpeterske ženske podružnice 11.513,30 Din; od šentpeterske moške podružnice 2795,10 Din, od šentjakobsko - trnovske ženske podružnice 8260 Din, od šent-trnmoške podružnice 8260 Din, skupaj 30.808,40 Din. — Ciril - Metodova družba izreka tem potom vsem cenilnim odbornikom in odbornikom, kakor tudi rodoljubnemu občinstvu prav toplo zahvalo.

Iz Nov rastlinjak v mestni drevesnici ob dvorskem ribniku. Sedanjí rastlinjak ni več kos svoji nalogi, ker je prenizek za visoke palme, zato je nujno potrebno novo tako poslopje, kamor bi se lahko spravljale vitke palme čez zimo. S prvim delom za novi rastlinjak se je že pričelo in je upravičeno upanje, da bo do jeseni gotov.

Iz Promenadni koncerti muzike dravske divizijske oblasti se bodo vršili od 29. maja do 9. junija na ljubljanskem velesejmu pod osebnim vodstvom višjega kapelnika dr. Cerina. Promenada, ki postane v popoldanskih urah v Lattermannovem dreveredu že itak živahna, bo ob zvokih izvrstne in priljubljene godbe na mikavosti mnogo pridobila. Uro in program objavimo takoj. Posebno bodo prišli na svoji račun imetelji permanentnih legitimacij, ki si bodo vsak dan privoščili ta užitek. Legitimacije se dobe za Din 30 pri vseh denarnih zavodih, pri »Putniku« in v upravi velesejma, kakor tudi na velikih postojnihih blagajnah.

Iz »Manolescu« - film z Brigito Helm in L. Možubinom. Danes in jutri predvaja Ljudski kino v ljubljanskem dvoru letosnji najlepši film Ute z evropsko Greto Garbo — divno Brigito Helm — film »Manolescu«. Čarobno filmsko delo nam pred očuje v kratkem pustolovca Manolesca, s katerim so imele policijske oblasti cele Evrope mnogo posla — dokler ga ni izdala ljubosumnost ženske in pripeljala v roke pravice. Manolesca predstavlja znani ruski umetnik Ivan Možušin. Film je na sporedu neprekljono samo danes in jutri. — V ponedeljek nov spored in sicer Ana May Wong v filmu »Piccadilly«. Današnje predstave se vrše ob 4., pol 8. in 9. zvečer. — Jutrišnje ob 3., pol 6., pol 8. in 9. zvečer. Pri vseh predstavah najnižje ljudske cene 2.—, 4.—, 6.— in 8.— Din.

Iz Tauberjev zvočni film »Ne verujem več nobeni ženski« predvaja danes Elitni kino Matica ob 4., 7. in 9. zvečer — jutri, v nedeljo pa ob 3., 5., 7. in 9. zvečer. Za film vlada med občinstvom veliko zanimanje, zato pripravljamo cenjeni publiki, da si omisli potrebne vstopnice že v predprodaji. — Telefonično rezervirane vstopnice je dvigniti vsaj eno uro pred dotično predstavo, za katero so naročene, če ne, se bodo prodale drugim reflektantom. To-liko cenil. občinstvu v vednost.

Iz Narečja pri delu. V tovarni »Šiška« se je večer popoldne težko ponesrečil delavec France Vrečar. Padel mu je težak hloč na desno nogo in mu jo zmečkal.

Iz Umrlj so v Ljubljani od 19. do 24. t. m. Vinko Stožir, hlapec, 80 let, Vidovdanska cesta 9; Rozalija Marinišek, služkinja, 40 let, Izanska cesta 9; Ferdinand Saller, mestni ubog, 65 let, Japljeva ulica 2; Marija Polše, žena kurjača tobačne tovarne, 63 let, Lepi pot 6; Janez Malovrh, sin baltarja, 8 let, Vidovdanska cesta 9; Franciška Voltmann, zasebnica, 77 let, Vidovdanska cesta 9. — V bolnici: Rudolf Cernelič, sin dninarja, 2 leti, Ravne 39; Anton Knavs, sin posestnika, 11 let, Laze pri Kočevju; Milan Siniko sin služkinje, 7 mesecev, Moste 29; Julijana Stih, trgovka, 38 let, Hraštnik 16; Ivana Jerala, služkinja, 20 let, Spodnja Besnica 24; Marija Klemen, žena delavca, 31 let, Zlato polje; Avgust Pirč, sin služkinje, 9 mesecev, Pred prulami 19; Alojzij Žgur, krojaški pomočnik, 47 let, Dravljje 10; Franciška Pazlar, hči progajara, 3 leta, Redica pri Bledu; Franc Cerar, hlapec, 22 let, Zalogvle 9; Terezija Seljak, žena kovača, 55 let, Bloke; Jožef Rakovec, pripravnik fin. kontrole, 28 let, Cerknica; Marija Pevc, bančna uradnica, 28 let, Medvedova c. 9.

Iz Opozorilo vsem gasilnim društvom. Jugoslov. gasilska zveza opozarja vsa gasilna društva, da se je kongresna pisarna preselila iz Krškega v Ljubljano in da je vse dopise za kongresni odbor in odseke tega odbora naslavljaljati v bodoče na Kongresni odbor Jugoslov. gasilske zveze v Ljubljani, Krekov trg št. 10. — Sočasno opozarjamo vsa društva, ki se nameravajo udeležiti zveznega zleta v Laškem dne 8. in 9. junija t. l., da takoli, najkasneje pa do 31. maja prijavijo gasilnemu društvu v Laškem točno število članov in čas prihoda, tako da zamore to društvo še pravočasno razposlati legitimacije, na podlagi katerih je dovoljena polovična vožnja. Člani, ki pri odhodni postaji ne bodo predložili legitimacije, ne bodo imeli ugodnosti do polovične vožnje, zato naj društva ne odlagajo s prijavi.

Iz Čipkarska razstava. Zavod za ženski domači obrt priredi od 28. maja do 14. junija 1930 razstavo v svojih prostorih. Razstavljamo, da pokažemo lepoto in napredek našega čipkarstva, ki je doseglo v inozemstvu najlepše uspehe. V prošlem letu so bile odlikovane naše čipke na svetovni razstavi v Barceloni z »Grand prix«, kar je gotovo lep uspeh. Pokazati hočemo, da je uvoz ročnih del iz inozemstva popolnoma nepotreben. Imoviti krogi, ki kupujejo navadno ročna dela v inozemstvu, krijejo lahko vse svoje potrebe doma in

dajejo s tem zaslužka najpotrebnejšim. Potom šol so se naše podeželske čipkarice tako izveždale, da v tehničnem oziru nimamo danes več konkurence v inozemstvu.

Iz Razstava zdravih otrok dne 1. junija na igrišču Atene v Tivoliju se bo vršila le kratki dve uri. Računati moramo, da bodo otroci od doma prav za prav štiri ure in po tem času se oglašijo, če so še tako dolgo vzgojeni, z vsemi nadlogami in zahtevami. Lačni so in potem koncentrirajo, dva promenadna koncerta hkrati bi bila pa preveč tudi za najoli muzikalnega. Zato prosimo cenjeno občinstvo, da se pobriga za vstopnice v predprodaji, ki se dobe po vseh trafikah in pri blagajni velesejma. Tako bi ne bilo zastoj ob vhodu razstave in bi pasiralo in glasovalo laično čim več obiskovalcev. 345n

Iz V izložbi Julij Kleme nove trgovine v WoNovi ulici sta razstavljeni zopet dve Magolicevi sliki in sicer »Pekel pri Borovnic« in »Topol ob Iščici«. Obe sliki sta zelo lepi v sedanjih, slikam primernih okvirjih. Opazujemo nanje ljubitelje lepe umetnosti. Sliki sta naprodaj.

Iz Konkurenca tekma otrok je poleg otvoritve velesejma najvažnejši dogodek prihodnjih dni. Če se mamice pripravljajo za kaj važnega, opazi cela rodbina. Najmlajši je običajno središče domačega kroga. Če je malo prehlajen, če mu želodec nagaia, če dobiava zobčke ali se mu oglašajo sveže cepilne koze, ve vsak član rodbine. Ako pa tedaj ne opazimo najmlajšega, sam glasno demonstrira in protestira. In v nedeljo bo razstava najmlajših, tudi dogodek cele hiše. Kakšen mora biti zdrav otrok, da ga nagrade zdravniki, umetniki, občinstvo? Pridite na razstavo, udeležite se tekme, da presodite v domačem krogu lahko lastne uspehe in napake. Vstopnice pridejo v prihodnjih dneh v promet po trgovinah in trafikah ter pri blagajni velesejma. 343n

Iz Razstava sodobne jugoslovenske grafike v Jakopičevem paviljonu je odprta samo še jutri.

Iz Gasilske vaje s sekiricami. Jutri ob 8. uri zjutraj se bo vršilo na Stadionu ponovno vežbanje ljubljanske, savske in vrhniške gasilske župe na godbo. Kakor smo že poročali, so vaje s sekiricami zanimive in priporočamo občinstvu, da si jih ogleda.

Iz Šentjakobski gledališki oder zaključil svojo IX. sezono danes v soboto ob 20.15 s krasno igro »Grožnja«. Izra je dosegla doslej ogromen uspeh. Opazujemo občinstvo na to zaključno predstavo. V glavni ulogi nastopi gdč. Wrischerjeva, poleg nje pa še gdč. Pirčeva ter gg. Škerij, Kešak, Karus in Čuk. Predprodaja vstopnic v trgovini g. Miloša Karničnika, Stari trg 18.

Iz Jadranska Straža, oblastni odbor v Ljubljani, se je preselil v lastne društvene prostore, Kapiteljska ulica 3. Vsi dopisi naj se pošiljajo na označeni naslov. Ustne informacije se dobe vsak dan med 13. in 14. uro in med 20. in 21. uro. — Tajništvo.

Iz Sokol I. na Taboru priredi dne 1. junija javno telovadbo z bogatim sporedom. Po telovadbi se vrši javna veselica spojena s plesom. Prosimo Sokolstvo in njemu naklonjeno javnost, da ta dan prihiti na Tabor in se z nami poveseli. 340n

Iz Tovariši - umetniki! Zaradi nekaj formalnih združkov se za danes ob 18. pri Mraku napovedani sestanek ne bo vršil. Udr. grai. umetnikov.

Iz Ljubljanskim moškim zborom! V torek 27. maja zvečer ob 8. skupna vaja v Glasbeni Matici. Pridite vsi pevci, arhivarji naj prinese seboj note sledenih pesmi: Aljaž: »Divna noč«, dr. Iapvic: »Bodi zdrava domovina«, F. S. Višnar: »Naša zvezda«.

Iz Pevsko društvo »Lj. Zvon«. V ponedeljek ob 7. zvečer kratka obvezna vaja za vse zbor, ob 8. na koncert Grafike. Odbor.

Iz Celja

—c Nova avtozveza Celja s Dobrno. Kopališka uprava topile Dobrne bo uvedla s 1. junijem dvakratno avtozvezo med Dobrno in Celjem ter obratno. Kopališki avto bo odhajal iz Dobrne zjutraj ob 6. uri, prihajal v Celje ob 6.45. Odhod iz Celja ob 10.15, prihod v Dobrno ob 11. Odhod iz Dobrne ob 12.15, prihod v Celje ob 13., nato odhod iz Celja ob 14. in prihod na Dobrno ob 14.45 uri. Ta avtozveza bo vpeljana od 1. junija do 30. septembra. Seveda pa vozi še vedno tudi mestni celjski avtobus po sledečem sporedu: Odhod iz Dobrne 6.05, prihod v Celje ob 6.55; odh. Celje ob 7.45, prih. v Dobrno ob 8.35; odh. Dobrna ob 11.55, prih. Celje ob 12.45; odh. Celje ob 13.50, prih. Dobrna ob 14.40; odh. Dobrna ob 18.25, prih. Celja ob 19.15 in odhod iz Celja ob 20.30 s prihodom na Dobrno ob 21.20.

—c Kolavdacija novega električnega voda v Sv. Jurju ob Juž. žel. Celjsko sresko načelstvo je odredilo komisijo za kolavdacija novega električnega daljnovoza z visoko napetostjo med Gaberjem in trgov. št. Jurjem ob južni železnici in krajevnega omrežja z nizko napetostjo v trgu samem na ponedeljek 26. t. m. s sestankom ob 8.30 pri transformatorju za Westnovo tovarno.

—c Dežurno lekarniško službo v Celju bo vršila od danes do vključno petka 30. maja lekarna »Pri Mariji opmagaj« na javnem trgu.

Sport

— Sekcija ZNS. (Službeno.) Delegirajo se k teknam dne 25. maja t. l. na igrišče Ilirije: ob 14.30 Ilirija rez.; Jadran rez.; g. Czerny. — Ob 16. Ilirija: Jadran — g. Mohorko. — Igrišče Primorja: ob 9. uri Svoboda rez.; Svoboda Vič (poskusna) — g. Dolinar. — Tajnik.

— ASK Primorje. Lahkoatletika sekcija. Lahkoatletsko tekmovalje za močvja za prvenstvo države se vrši dne 29. in 31. t. m. ter 1. junija. — 29. se prične tekmovalje ob 9. uri zjutraj do 12. ure, ter se nadaljuje popoldne ob 15. uri. — V soboto dne 31. t. m. se prične tekmovalje ob 15.30 ter se nadaljuje v nedeljo dne 1. junija ob 9.

dopolodne. — Vsa tekmovalja se vrše na igrišču Primorja. Danes popoldne redni obvezni trening za vse atlete. — Ravno tako se vrši redni trening jutri dne 26. dopoldne ob 9. uri in v ponedeljek dne 26. popoldne ob 15.30. — Pozivajo se vsi atleti da istemu brezpogojno prisostvujejo. — Načelnik.

SOKOL

Zlet gorenjskega sokolstva na Jesenice

V dneb 31. maja in 1. junija se bo vršil na Jesenicah zlet sok. župe Kranj kot prvi v okviru nove državne telesne vzgojne organizacije. V soboto dne 31. t. m. ob 15. uri se prične župne tekme članov in članic v srednjem in nižjem oddelku ter v panogah lahke atletike za katere je pripravljenih okrog 80 tekmovalcev in tekmovalk. Župne tekme veljajo kot izbirne tekme za 1. zlet SKJ v Beogradu. V nedeljo zjutraj je prihod vsega ostalega članstva, naraščaja in dece z turističkim vlakom na Jesenice, na kar se bodo vršile tekme moškega in ženskega naraščaja in skušnje vseh oddelkov za popoldanski nastop.

Ob 14. uri se bo pred postajo formirala sokolska povorka, ki bo krenila pred sok. dom kjer je razhod.

Ob 15. uri se prične telovadba vseh oddelkov z ostrim sporedom, po javni telovadbi pa se bo vršilo slavnostno razvite župnega prapora in slovesna predaja iste ga družaja, ki bo postavilo k župnim teknam najboljšie telovadce.

Kot kum župnemu praporu je naprošen I. podstarešina SKJ brat Engelbert Gangl.

Sokol Jesenice se za ta svoj veliki praznik pridno pripravlja. Marljivi člani planirajo prostorno sok. letno telovadišče, ki bo po obisknosti in opremiti gotovo eno največjih in najbolj praktičnih v Sloveniji.

Tu se bo lahko gojila telovadba na stalno nameščenih orodjih, dalje vseh panog lahka atletika, nogomet, hzena, in odbojka. Uredilo se bo tudi primerno otroško igrišče ter v zimskem času tudi drsališče.

Sokol Jesenice in sokolska župa Kranj apelirata na polnoštevilno udeležbo vsega članstva, naraščaja in dece, na župnem zletu apelira pa tudi na vse prijatelje sokolstva na Gorenjskem, da prisostvujejo tej manifestaciji sokolskega dela in bratstva. Za polovično vožnjo je zaproseno. Železnike zveze na vse strani so zelo ugodne.

Film

Ne verujem več nobeni ženski

(Premiera v Elitnem kinu Matica).

Po sijajnem filmu »Dvoje src v ¼ taktu« smo dobili v kino Matici prvi zvočni film slovitega nemškega komornega pevca Richarda Tauberja. Tauberjev glas pozna mo sicer iz nešteti njegovih gramofonskih plošč toda v zvočnem filmu pride njegov melko-melodičen tenor še bolj do veljave. Ni čuda, da občuduje moža s takim orazonom ne samo Nemčija, ki ga naziva drugega Carusa, temveč vse svet. Škoda samo, da ni monokovska »Etelka« možu take kvalitete kot je Tauber izbrala srečnejšega suljeta. Človek ima vtis, da je celo dejanje filma nekako nasilno zbrano, zgolj samo za to, da se da Tauberju možnost, da poje. Režijsko je film precej razgiran in pomanjkljiv. — Sicer pa vse te majhne ne natančnemu opazovalcu vidne hibe bogato poplača Tauberjev čarobni glas, ki mahoma očara vse poslušalce. Njegove pesmi »hrepenenje po domovini«, »stara pesem«, »ne verujem več nobeni ženski« zlasti pa »tvoja mati ostane vedno pri tebi« bodo izvalibile marsikako solzo v oči.

Originalne gramofonske posnetke

iz zvočnega filma »Ne verujem več nobeni ženi«, kakor tudi preko sto drugih R. Tauberjevih posnetkov dobite pri edini razpečevalnici Odon plošče za Slovenijo. »GRAMOFON« A. RASBERGER, Miklošičeva cesta 34.

Vsebinska filma je zelo realistična. Tauber predstavlja v tem filmu nekaj slavljeneega pevca, kateremu so življenske izkušnje vzelo vero v vsako žensko. — Zato je že pred leti zapustil domače kraje in se napotil v daljni tui svet. Sedaj se zopet vrača v domovino v družbi dveh mornarjev. Peter, najmlajši med njimi, hrepeni najbolj po domovini ter se veseli srečnega svidenja z materjo in sestro Katico. — Toda glej, v domovini ga čaka že takoli ob povratku razočaranje. — Doma najde le svojo mater, od skrbri in težav težko preiskušeno stanko. Sestra pa je odšla v Berlin v službo. — Čez nekaj dni se Peter v neki precej sumljivi beznici zaljubi v mlado dekle. Tudi ona ljubi Petra in že se zdi, da bosta srečna, toda usoda je hotela drugače. Dekle, v katero se je Peter zaljubil, je njegova lastna sestra — Katica...

Werner Fuetter kot Peter je zelo simpatičen v figuri in v glasu. — Poleg nje nastopajo še Maria Solweg, Gustav Grudzens in Paul Hörbiger; zlast

100letnica smrti „rdeče device“

Kako je postala Louisa Michel revolucionarka — Družba sama vzgaja revolucionarje

Koncem tekočega meseca mine sto let, odkar je bila rojena Louisa Michel. Umrla je pred 25 leti in komunistična stranika jo reklamira zase za manifestacijami in proslavami, kajti Louise Michel se je prijel zgodovinski zdevček »rdeča device«. Naravno je, da je v poveličevanju Louise Michel kot komunistke historični in stvarni anahronizem. Dejstvo je samo, da je bila Louisa Michel revolucionarka in eiser resnična revolucionarka, ki ni poznala strahu in ki je imela tudi srce na pravem mestu. Bila je izredno krepkosti, plemenita in odkritosrčna ženska. Breda in krivdnost življenja sta tako veliki in obsejni, da ni čuda, če se upira rahločutno srce, posebno če je sredi bede in krivdnosti. Lahko se človek zmoti v sredstvih in metodah, toda če dela vse iz prepričanja in plemenitega nagiba, je treba nasprotnika spoštovati in ceniti. Primer Louise Michel spada med one pojave, ki so dosegli svoj višek v Kristu. Maurice Barres, ki je najpopolnejša inkarnacija nacionalizma, je bil tako navdušen za »rdečo devico«, da je hotel napisati njeno apologijo in da je potoval v njeno rojstno vas zbirat podatke, da bi napisal o Louise roman. Do tega pa ni prišlo, ker je umrl in zapustil samo gradivo, ki je bilo objavljeno v »Mercure de France«. Grof Robert de Montesquiou opisuje Louise Michel takole:

»Izrazita in smešna postava, v kateri je pomešana konvencionalnost in svetlost prorokinja in vrag, stari učitelj, pop in pianist. Da, Little brez očal, bizarni Liszt pod malim črnim klobučkom, s sivimi kodri vikarja v kratki sutani z usnjenim pasom.«

Tako je bila Louisa Michel na stara leta, v mladosti je bila pa dražestna. Rojena je bila kot nezakonska hči grajske služkinje, oče je bil pa seveda grajšak de Mathis, »poet in literat chateaubriandovski, vročkrvni Voltairijec, silajen govornik in zelo lep mož«. Nezakonsko dete je raslo osamljeno med domačimi živalmi in pticami. Živali je smatralo za svoje brate in že kot deklica je zbirala za siromašne ljudi denar in jestvine, kjer in kadar je le mogla. Pozneje je postala učiteljica v pariškem predmestju. Ko je umrl grajšak de Mathis, katerega je oboževala, je hotela stopiti v samostan, da bi bila njegova duša zveličana, kakor je sama priznala v pismu Viktorju Hugou. Podpisovala se je Louise Michel de Mathis. Po grajščakovih smrti je pa njegova rodovina izposlovala, da ji je bilo prepovedano podpisovati se z očetovim imenom, kajti kot nezakonska hči je smela nositi samo materino ime. To je izpremenilo rahločutno, mirno in pobožno Louise v zagrizeno revolucionarko. Tako se pogosto rode najhujši nasprotiki družabnega reda. Tako se je pridružil svetnici v nji sam vrag.

Ko je izbruhnila l. 1871 v Parizu revolucija, je bila Louise Michel med prvimi na barikadah. Borila se je za komunno tako hrabro, da so jo stavili vodilni revolucionarji za zgled drugim. Bila je aretirana in ko je stala pred sodniki, je zaklicala: »Če niste strahopetci, me dajte ustreliti! Ustrelili je pa niso, temveč so jo poslali z Rochefortom in drugimi vodilnimi revolucionarji na galeje v Novo Kaledonijo. Ko je bila l. 1880 amnestirana in se je vrnila v Pariz, je nadaljevala anarhistično revolucionarno delo. Ona je bila tista, ki je vodila l. 1883 ogorčene množice pleniti pekarnice. Zaslovela je kot organizatorka demonstracij, toda s tem v očeh ljudstva njen ugled ni prav nič trpel. Sam Clemenceau jo je večkrat posetil na njenem domu na Montmartru. Nekoč je našel pri nji na večerji moža, kateremu se je na prvi pogled poznalo,

da je zločinec. — Ali veste, da je ta človek zločinec? — jo je vprašal Clemenceau. — Da, toda navzlic temu je lačen. — se je odrezala »rdeča device«. Louise Michel je napisala v stihih in prozi deset knjig. Za svoje ostre govore in agitacijo je bila nešteto krat zaprta. Če pomislimo, koliko je storila s svojim neskončno dobrim srcem in govorniškim talentom za resnično bedno in trpečo, moramo priznati, da je v polni meri zaslužila, da se je Francozi ob stoletnici spominjajo.

Letalska nesreča v Pragi

V četrtek popoldne se je pripetila v Pragi težka letalska nesreča, ki je zahtevala življenje dveh rezervnih častnikov, poročnika Františka Belohrada in podporočnika Ladislava Fryba. Nad praskim letališčem je krožil z opazovalnim letalom ritmojster — vojaški pilot Jozef Krčmar. Kot opazovalec ga je spremljal rezervni podporočnik Ladislav Fryba. Kmalu za prvimi se je dvignilo drugo letalo s pilotom poročnikom Belohradom. Očividci pripovedujejo, da sta trčili obe letali 300 m visoko skupaj in se zarili drugo v drugo. Težko Krčmarovo letalo je letelo še nekaj časa, ko je bilo drugemu letalu zadnje krmilo že odtrgano. V razdalji 500 m sta padli obe letali na tla.

Na kraj nesreče so takoj prihiteli vojak, ki so našli pod razbitim aeroplanom pilota Krčmara onesveščenega, podporočnik Fryba pa je bil smrtno ranjen. Rezervno padalo je pričalo, da je skočil častnik po karambolu iz letala, kos krmila, zapicenega v letalo, je pa pričal, zakaj poročnik ni ušel smrti. Padalo se je zapletlo v krmilo in letalec je padel na tla z enako hitrostjo, kakor letalo. Kakih 200 m od prvega je letalo drugo razbito letalo, zapiceno z motorjem globoko v zemljo. Poročnik Belohrad je ležal nekaj korakov od razbitega letala mrtev. Ranjena letalca so takoj prepežljali v bolnico, toda podporočnik Fryba je že med prevozom umrl.

Koliko stane poljub

Z vprašanjem, koliko stane poljub, so se pečala že mnoga sodišča. Splošno lahko rečemo, da se ravna cena poljuba po gospodarskem položaju dotične države. Sodišče v Newyorku je ocenilo poljub na 530.000 dolarjev, v Parizu so ga cenili sodniki samo na 2000 frankov, v Berlinu pa celo samo na 35.000 mark. Te dni je moralo oceniti poljub tudi sodišče v Varšavi.

Mlada, lepa šivilja — Irka ji je bilo ime — se je vozila dan za dnem s tramvajem v službo. Po cela leta vedno točno in ob istem času se je vozila in nikoli se ji ni nič pripetilo. Nekega dne pa je opazila v tramvaju, priletnega že nekoliko osivelega gospoda, ki jo je kar požiral z očmi. Naključje je hotelo, da je moral tramvaj nenadoma ustaviti. Vsi potniki so se zagugali, priletnega gospoda je pa vrglo Irki naravnost v naročje. Še predno se je dekle pravo zavedlo, jo je gospod strastno poljubil. Vsi potniki so to videli in vsak je komentiral nemadni poljub na svoj način. Večina se je smejala, nekateri so se potuhili, kakor da niso nič videli, drugi so se pa zgražali. Irka sama je protestirala in na prvem postajališču je potožila stražniku da jo je gospod nasilno poljubil.

Podjetni gospod je bil že davno pozabil na svojo pustlovščino v tramvaju, ko je dobil nekega dne povabilo na sodišče. Čim je zagledal pred sodniki šiviljo, katero je v tramvaju poljubil, se mu je takoj posvetilo v glavi. Odkrito je priznal, da je brhko šiviljo res poljubil. Sodniki

so stali pred težko nalogo, kajti treba je bilo določiti ceno poljuba. Sele po daljšem posvetovanju so izrekli obsodbo. V imenu republike je bil obtoženec spoznan krivim in obsojen na 100 zlotov odkodnine tožitelci. Mož je plačal globo kar pred sodniki.

Vse za denar

Nemški listi priobčujejo obširne propagandne članke za pasijonske igre v Oberammergau na Bavarskem ki so bile to dni objavljene v novem velškem gledališču. Te igre niso več priproste igre pobožnih vaščanov, temveč dobičkanosno podjetje v velikem obsegu. Postale so milijonsko podjetje in namenjene so v prvi vrsti milijonarjem. Torej metamorfoza, kakršno vidimo tudi pri krščanstvu. Mala vas Oberammergau je najela 3 milijone mark posojila za novo gledališče. Poleg tega so zgradili več novih poslopij, v starih so napeljali vodovod in elektriko, zgradili so pa tudi ogromne garaže. Vse to je stalo nad 10 milijonov mark.

Ti ogromni izdatki se pa morajo seveda rentirati in zato sedeži v gledališču in bivanje v Oberammergau ni za siromake. V gledališču je prostora za 5200 gledalcev. Vstopnice so po 10 do 20 mark torej od 130 do 260 Din. Vsaka predstava vrže približno 65.000 mark, a vseh predstav je 40. Lahko si torej mislimo, koliko podjetniki zaslužijo s človeško neumnostjo. Prenosovanje stane 40 mark. Z raznimi taksami stane enodnevno bivanje v Oberammergau 50 mark ali 650 Din.

Pasijonske igre v Oberammergau poseti letno do 300.000 tujcev, kar pomeni za domačine 8 do 10 milijonov mark dokodkov. V takih razmerah je pač lahko investirati kapital in tudi igralce lahko dobro plačujejo. Plače igralcev, ki se ravna po uspehu sezone, znašajo od 8 do 10.000 mark mesečno.

Čevljar

Neki čevljar se je rad širokustil, da je junak od pete do glave in da se ničesar na svetu ne boji. Imel je pa prijatelja, ki je hotel njegovo junaštvo preizkusiti. Nekega dne je poslal k njemu soseda z obvestilom, da je umrl in da naj pride stražiti njegovo truplo.

Zvečer je vzel čevljar vrečo kotič, šilo, kladivo in nekaj starih škarnov, pa se je napotil v stanovanje mrtvega tovariša. Slednji je ležal iztegnjen nepremično na postelji.

Čevljar je izrazil tovariševim sorodnikom sožalje, potem je pa sedel na svoj stolček k postelji in začel navdušeno krpiti stare čevlje, da bi mu noč hitreje minila. S kratkimi presledki je razbija po podplatih že dokaj dolgo. Živi mrtvec je mislil, da je že prišel čas, ko je treba preizkusiti čevljarjevo hrabrost. Ne da bi se ganil, je spregovoril z zamolklim, izpremenjenim glasom:

— Kdor bedi pri mrliču, ne krpa starih čevljev.

Čevljar je sedel nekaj časa nepremično držeč kladivo nad čevljem, potem se je na sklonil k živemu mrliču in odgovoril:

— Kdor je mrtev, ne šliši.

In znova se je lotil dela.

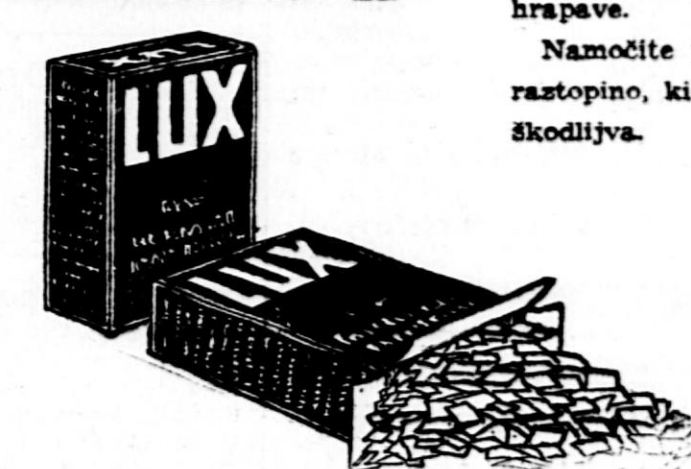

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

Bela bombaževina in platno naj se suši na soncu.

LUX

Sušite Vaše belo perilo na soncu in v trtu. S praviim sušenjem dosežete še polovico uspeha v pranju, naravno, da se mora tudi pri pranju pravilno postopati. Z milom nikdar ne drgnite nežne tkanine, ker bi vsled tega porumenele in postale hrapave.

Namočite perilo raje v peno Lux-ovo raztopino, ki je za tkanino popolnoma neškodljiva.

Uporaba Lux-a se Vam mnogokrat izplača.

Posor! Lux je samo eden izmed dobrih in v celotnih zavojih.

Meščani!

Naši predniki so bili veliki ljubitelji cvetlic. Ta dedščina je prihajala od mater na hčere, od očetov na sinove, da so v lepšemu oknu in s tem celih hiš tekmovali. V poslednjih letih pa opazujemo žalostno delstvo, da ta lepa navada, znak slovenske duše in gostoljubnosti peša. Brez cvetja ni življenja, saj to oživlja vrt in hišo, se prilaga tudi na mizi, v dekliških nedrih in v gumbnici. Cvetlice razveseljujejo hišo in pričajo značaj njenih prebivalcev, so pa tudi uteha bednih in žalostnih. V davni je narod nekatero odbral za znake gostoljubnosti, ljubezni, zvestobe, požnostni, devščina in drugih čednostih, posamezne harve pa za različna čustva. Zato se je uveljavil pregovor, da kjer je cvetje in petje, so dobri ljudje.

Ljubljana nima simboličnega lica prebivalcev, kakaj njena zunanost, s praznimi, na ulice zevajočimi okni in balkoni prikazuje popotnikom mrtvilo in skorajda povrnost. Ta pojav trpko učinkuje na tujski promet in na razpoloženje meščanov samih, ker zavaja v dolgočasje in apatijo. Treba je v našo čast in dobrobit, da ta pogrešek popravimo. V to svrhu se je ustanovil na pobudo ljubljanskega podružnice »Sadjarskega in vrtnarskega društva« odbor, ki ga tvorijo zastopniki raznih korporacij, tiska, umetnikov in vrtnarskih strokovnjakov, in si je nadel nalogo vsestranske delovati, tudi s potrebnimi navodili, da bodo vsa okna in balkoni s cvetlicami izpolnjeni. Izvoljena jurija bo poleti ogledala te cvetlične nasade in odkovala z nagradami in priznanji. Naj bi bilo tekmovanje najzibavnejše, da pokažemo tudi na zunaj tisto dobro srčnost in gostoljubnost, kakor je v srcih vseh meščanov.

Na sodelovanje vabimo hišne posestnike, urade in vse meščane, da zadobi zopet Ljubljana najlepšo svatovsko obleko. Po-

klični vrtnarji in ljubitelji cvetlic naj pripravijo zadostno množico cvetličnih rastlin in naj odjemalcem pomagajo s strokovnimi nasveti do uresničenja te lepe naloge. Prepričani smo, da bo ta apel našel popolno razumevanje.

Odbor za okraševanje oken in balkonov v Ljubljani.

Proti trpinčenju živali

smo v sredo objavili toplo pisan članek ljubljanskega Nemca ki se nam je za objavo zahvalil s pismom, ki še izpopolnjuje njegova izpodbudna izjavajana.

»Najlepše se Vam zahvaljujem za sprejem mojih vrstic v Vaš list, ki je zopet dokazal, kako se vedno zavzame za vsak kulturni pokret. Lepi in očarljivi Ljubljani bo le v čast, če se bo kot vodnica zavzela za varstvo prirode in živali. Izgovor: »Ah, saj je toliko nesrečnih ljudi, ki jim je pomoč bolj potrebna kakor živalim.« rabijo le taki, ki tudi revežem nikdar ne pomagajo. Spraviti vso nesrečo s sveta, ni v človeški moči, in vedno bo dosti ubogih, nesrečnih ljudi, vedno dosti lačnih, trpinčenih živali. Če bi čakali tako dolgo, da bi bilo pomagano vsem ljudem, bi živali nikdar ne bile deležne zaščite. Ampak laiša lahko človeško nesrečo, omejuje surovost in vsaj nekoliko pomaga vsak človek, če le hoče in če ljubi prirodo z vsem, kar živi in trpi. Bodite preverjeni, da bom storil vse, kar mi je mogoče, in zbral prijatelje varstva živali, pri tem pa ne bom nikdar pozabil ubogih ljudi, ker mora biti vsak prijatelj živali in prirode predvsem človekoljub.«

Posnemajte dober zgled našega plemenitega prijatelja in ravnaite se po njegovih besedah!

Av gustus Muir:

Krog zločinov

Roman

Molly je stopila korak nazaj. Warner je stopil k nji in na njegovih drhtečih ustnih in belih zobeh je bilo nekaj, kar jo je spominjalo razjarjene zveri, pripravljene napasti nič hudega slutečega žrtev. Nenadoma se ji je odprla brezmejnna besnost, skrita za prijaznim smehljajem Johna Warnerja. Njegova prijaznost je bila krinka, njegov dobrodušni smehljaj grda laž.

Za trenutek je na srd izginitil z njegovega obraza. Bil je zopet gospodar svojih strasti. Gledal jo je in Molly je občudovala silo, s katero je znal krotiti svojo vročo kri.

— Kaj ste mislili, da boste lahko odšli od tod kadar in kakor se vam bo zahotelo? — je vprašal. — Kaj ste mislili, da vas izpustijo po tem, kar veste o Hallamu in o meni. — Činilo se je zasmehljaj. — Ne morda, da bi nama mogli kaj dokazati, draga moja. — Tlesknil je s prsti, kakor bi počil z bičem. — Baš nasprotno. Če bi hotel zdaj telefonirati policiji in vas ovaditi, bi vam prisodili najmanj pet let ječe. Le pogledite, kakor ste preoblečeni — črna obleka, umetni lasje, umetne gube na obrazu — tako izpremenjena v primeri

z angleškim dekletom, s katerim je govoril detektiv na parniku med vožnjo čez Rokavski preliv!

Molly se mu je umikala, njeni tenki, beli prsti so krčevito stiskali hrbet stola. Naenkrat se je zavedla, da je v oblasti Johna Warnerja. Bil je preveč prebrisan, da bi zamudil to redko prilichnost. Pa tudi če bi se sama prijavila policiji in povedala vse po pravici, bi nič ne zaleglo, ker ni bilo dokazov proti Hallamu in Warnerju.

Warnerju so se oči znova nekam čudno zaiskrile.

— Kaj ko bi vam povedal, da sem zaljubljen v vas, Molly? Kaj ko bi vam povedal, da vam pripravim domače ognjišče, kakršno si le more želeči mlada žena.

Molly je odskočila od njega ko da je stekel pes.

— Pri meni ostanete, dekle, dokler vas ne sreča pamet. — je nadaljeval Warner s posebnim glasom.

— Videla je, kako se bliža vratom in instinktivno je uganila, da jih kani zakleniti. Toda prehitela ga je in dosegla vrata pred njim.

John Warner je zamolklo krklnil in planil naprej. Objel jo je okrog pasu, toda vrata so bila že napol odprta. Molly je napela vse svoje sile in se mu iztrgala iz objema. Warner jo je hotel znova objesti, toda leva noga mu je spodrsnila na preprogi. Opotekel se je in predno je stal zopet trdno na nogah, je bila Molly že sredi ozkega stopnišča.

— Zapolutnila je za seboj steklena vrata. Ko je pa hitela skozi pičlo opremljeno sobo, se je nekaj zganilo in nehotno se je ozrla. Za vrati je stal mož krepke postave. Na robu čeljusti je imel tenko brazgotino. Molly ni mogla uganiti, je-li detektiv ali pa pajdaš Johna Warnerja. V obeh primerih je bil nevaren.

— Samo trenutek, prosim. Iztegnil je roko, kakor da jo hoče zadržati. Molly je pa prestrašeno krklnila, odprla je vrata na hodnik in hitela po dolgem stopnišču dol, kar so jo nesle noge.

Signal

Domotožje je globoko vkoreninjeno in misli Molly Langtonove so takoj splavale v sobico v Bloomsbury, kjer je stanovala odkar jo je bila zanesla usoda v London s trebihom za kruhom.

Warner je dejal, da ni varno vrniti se domov, ker ni izključeno, da preži na njo policija. Vendar bi lahko tvegala ta korak vsaj enkrat. Kdo bi jo mogel spoznati v tej obleki s svetlimi lasmi, njo, ki ima v resnici temne lase? Poleg tega ima v svoji sobici nekaj spominov, katere bi rada vzela, posebno amulet, o katerem so ji pravili, da ga je nosila njena mati. Ta spomin ji je bil najdražji, kajti očeta in matere sploh ni poznala.

Amulet je odločil. Vrne se na stanovanje, pove gospodinj, da se seli, ne da ji svojega novega naslova in znova stopi pred svet.

Ključ je nosila vedno s seboj, tako da je lahko prišla v hišo neopazeno.

Smuknila je skozi temno vežo v svojo sobico. Odložila je črn pariški klobuk, na katerem so bili pritrjeni umetni svetli lasje, ki so zakrivali njene temne kostanjeve. Potem si je obrisala z obraza umetno načrtane gube, ki so tako temeljito izpremenile njen izraz.

Začulo se je trkanje na vrata in glas njene sobarice.

— Zdelo se mi je, da sem vas slišala priti, gospodinjca. Neka dama vas čaka že pol ure. Dejala je, da bi rada govorila z vami, predno odidete v pisarno. Rekla sem ji, da vas pričakujem danes popoldne, pa je sklenila počakati vas. Čaka v prednji govorilnici. Piše se Torrance. Je ista dama, ki je že bila nekoč tu.

Vesti, da nekdo čaka, se je Molly tako ustrašila, da je malo manjkalo, da ni od strahu zakričala. Prvi hip je mislila, da jo pričakuje dama, ki je v službi policije. Čim je pa sobarica povedala, kako se dama piše, se je Molly spomnila, da je ta ženska že bila pri nji in da ji je ponujala novo službo. Pomnila se je in žarek upanja je posijal v njeno zbežano srce. Gospa Torrance je bila gospodinja priletnega profesorja-učeniaka, katerega ime je bila Molly pozabila.

Profesor je iskal tainico, ki bi znala perfektno francosko in ki bi mogla prevajati v francoščino manjša znanstvena dela. Priporočili so mu Molly. Ze prvič bi bila z veseljem sprejeta to mesto, da ni imela pri Johnu Warnerju tako dobre službe.

Je prišla profesorjeva gospodinja,

da ji znova ponudi službo? Molly je začelo srce močneje utripati, ko je hitela v prednjo govorilnico.

Profesorjeva gospodinja, sivolasa dama med petdesetim in šestdesetim, ni izgubljala časa, temveč se je takoj lotila dela. Povedala je Molly, da profesor Caspian še vedno potrebuje tainico, ki govori dobro francosko. Ali je kaj upanja, da zapusti gospodinja Molly svojo dosedanja službo in nastopi novo pri profesorju Caspianu?

Molly so stopile solze v oči, tako je bila srečna. Sama previdnost je bedela nad njo. Pred petimi minutami je bila njena bodočnost še mračna in negotova, zdaj je pa posijalo solnce in jo grelo s svojimi žarki.

— Prosta sem in pridem lahko vsak hip, gospa. — je dejala Molly vsa srečna.

— Kaj ste že odpovedali svojo dosedanja službo, gospodinja Langtonova?

— Da, gospodar je opustil trgovino. — Ah tako. Torej smem upati, da dobi profesor Caspian izpravevalo o vas od vašega bivšega gospodarja, če bo treba?

Molly je to vprašanje zaprlo sapo. Prti zopet v stik z Johnom Warnerjem bi bilo katastrofalno. Raje odkloni to laskavo ponudbo, kakor da bi raskirala kaj takega. Povesila je oči in odgovorila:

— Bojim se, da sem pozabila sedanj naslov svojega bivšega čefa, gospa. Pisarne v Westminsteru so že seprte.

Elegantni svet

si nabavi potrebna oblačila le pri tordki

Apertne pomladne novosti za obleke, poornike, trenchcoate itd. Dežni plašči, perilo in drugi modni predmeti

Drago Schwab, Ljubljana, Dvorni trg 3

DVOKOLESA — TEŽA OD 7 KG NAPREJ

najboljše in najmodernejšega tipa najlažjih svetovnih tovarov. Otrski vozički od najprostejšega do najfinjšega modela. Izdelujejo se tudi po okusa naročnika. Šivalni stroji, motorji, pneumatika, posamezni deli. Velika izbira, najnižje cene. Prodaja na obroke. Ceniki franco.

TRIDUNA F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

J. MAČEK

Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 12
v oblekah in površnikih najcenejši!

KRALJEVICA

Prekрасno morsko kopališče in letovišče, ¼ ure od Sušaka s parnikom in dober avtobusni promet s postaje Plase-Crikvenica. Izleti v igličaste gozdove. Kopanje in različni sporti na suhem in na vodi. Številni hoteli, pensioni in privatna stanovanja nudijo prijetno bivanje, in to so »Prah«, »Union«, »Riviera«, »Carovo«.

Restavracije: »Zrinjski«, »Bosna«, »Zagreb« in mnoge manjše gostilne.

Prospecte pošilja na željo: Lječilišno povjerenstvo, Kraljevica, in pisarne »Putnik«.

Vezenje nevestinih oprem, zaves, pregrinjal

najcenejše in najfinije

MATEK & MIKEŠ, Ljubljana

(poleg hotela Strukelj)

Entanje, ažuriranje, predtiskanje takoj!

Makulturni papir

kg à Din 4.—

prodaja uprava, Slovenskega Naroda,

Planinski dom Kofce

1600 m. Najvišje planinsko letovišče Jugoslavije. Ture na pogorje Košute in gozdni izprehodi. — Solne, mlečne in debeline kure. — Penzija 50 do 60 Din. — Vsa vprašanja na FANI KVEDER, Planinski dom Kofce, pošta Tržič.

Parna žaga

s polnojarnikom, benečanko, krožnimi žagami, prostornim skladiščem, v večjem mestu Slovenije pri gozdnem kraju, se radi boleznit takoj odda v najem ali na soudeležbo s primernim kapitalom. Pismene ponudbe pod »Parna žaga« št. 1644 na upravo Slov. Naroda.

Potrjim srcem naznanjamo svojim sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš dobri soprog, oče, stari oče in ded, gospod

Josip Hrehorič

brivec in posestnik

danes ob 10. uri zjutraj v 80. letu svoje starosti, previden s svetimi zakramenti, Bogu vdan umrl.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v ponedeljek popoldne ob 4. uri na pokopališču sv. Roka.

Metlika — Zagreb, 24. maja 1936.

Julijana Hrehorič, rojena Šturm, soproga; Fran in Rajko, sinova; Micika Hrehorič, rojena Hauptfeld, sinaha; Drago, Vera, Nada in Marija, vnuk in vnukinja.

Brez posebnega obvestila.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakih. Za odgovor znaklo! — Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo — Najmanjši oglaš. Din 5.—

Mleko

proizvod lastne montažne živine, z jamčeno svežo in polnomastno dobavljamo dnevno v Ljubljano do 50 litrov Ekonomija Turjak — pošta Turjak. 1655

Kroj. pomočnika

za vsako veliko delo sprejme takoj M. Sternik, Sv. Pavel pri Prebodu. 1656

Prodaja košnje

I. Knez iz Ljubljane bo prodal v nedeljo, dne 1. junija 1936 svojo travo za obe letošnji košnji. Prodaja se prične ob 2. uri popoldne pri Ančnikovem kozoku v Spodnji Šiški. 1664

Negovalko otrok

izvežbano in z dobrimi spričevali iščem za 2 in polletno dedico in novorojenčka. — Ponudbe na naslov: Direktor Carmine, Zagreb, Tuškanac 19-a. 1658

Žimnice po 35 Din

predelujem. Vsa tapetniška dela izvršujem po najnižjih cenah. Pri dem delat tudi na dom. SLAVIC FRANC, tapetništvo, Rimska cesta 5, Zabiak 14. 1670

Več pisar. prostorov

svetlih in zračnih se odda v najem — skupno ali posamezno — Dunajska cesta št. 25. Ogleda in več se poizve istotam v pisarni, dvorišče, vhod Dvořakova ulica 3 1666

MODROCE

la afrik močno blago Din 240.— spodnje modroce, mreže, posteljne odeje najcenejše kupite pri RUDOLF SEVER

Marijin trg 2
Zahtevajte vzorce! 29/T

I. Stjepušin

ZAGREB, Jurjevska 57

priporoča najboljšo tambo, žice, škole, partiture i ostale potrebščine za vsa glasbala. — Odlikovan na pariskoj izložbi Cjenici franco.

Železen štedilnik

ugodno prodam. Ogleda se lahko vsak čas Hradskega vas 38. 1676

Tesan les

popolnoma suh, za takojšnje uporabo, za stavbe ima stalno v zalozbi Lirija, dr. z o. z., Ljubljana — Dunajska c. 46, telefon šte. 2820. 47/T

Specerijsko opravilo

kupi Jančigaj, Tavčarjeva 1; prodaja pa novo konjsko prsno opremo, stroj za izdelovanje cementnih blokov in 3 različne pisalne stroje. 1649

Pozor!

Za mestne nove vozove za smeti se dobijo zaboji pri mizarju Velkavrh, Krakovska ulica 7 v Ljubljani. 1665

Primorci, pozor!

Prodajam srednjeveliko posestvo v Savinjski dolini. Cena okoli 200 tisoč Din. — Ravna lega, 30 minut od železniške postaje, hiša z novim gospodarskim poslopjem in več jehov zemlje. Natančnejše informacije daje lastnik hše Alojzij Praprotnik, pismonoša, Domžale. 1667

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri

A. & M. ZORMAN

Stari trg 32, Ljubljana.

Vsa plesarska in ličarska dela

izvršuje točno, solidno in po konkurenčnih cenah pod garancijo J. HLEBS

pleskarstvo in ličarstvo Ljubljana, Sv. Petra cesta 33.

Za birmo

ure, zlatina in srebrnina s popustom 15 % pri

Ivan Pakiž

Ljubljana, Pred Škofijo 15.

Klavirje

pianine, harmonije prodaja, izposoduje, popravlja in čisto uglašuje nakeneje, tudi na obroke, tovarna klavirjev WARBINEK, Ljubljana, Gregorčičeva u. 5, Rimska cesta 2. 1487

Klavirji!

Svarim pred nakupom navideznega blaga, cenih klavirjev!

Kupujte na obroke

od Din 400.—

prve svetovne fabrikate: Bösendorfer, Steinway, Förster Hörl, Sling original, ki so nesporno najboljši! (lahka, precizna mehanika). Prodaja jih izključno le sod. izvedenec in biv. učit. Glasbene Matice

Alfonz Breznik

Mestni trg 3

Najcenejša posojevalnica.

Šivalni stroji

„Gritzner“ „Adler“

in kolesa,

najboljši material,

precizna konstrukcija, krasna

oprema ter najnižja cena

kakor tudi

pisalni stroji

„Urania“

so samo

pri **Jos. Petelinc, Ljubljana**

Telefon 2913

ob vodi, v bližini Prešernovega spomenika.

Večletna garancija! Pouk v voženju brezplačen

Za birmo najlepša in najcenejša darila dobite le pri tvrdki

A. FUCHS

Ljubljana, Selenburgova ulica 6

Novosti

strojev in orodja za vse obdelovanje lesa

Hch. WEISS, Wien X., Laxenburgerstrasse 75

Ljubljanski jubilejni velesejem, koja F 95—97.

Zastonj

pošljemo vsakemu na zahtevo bogato ilustrovani cenovnik električnih lestencev in drugih razsvetil.

Tvorniško skladišče lestencev, Zagreb, Gunduličeva ul. 7

„Radiorad“

Izdelujejo se najnovejši angleški modeli

OTROŠKIH

VOZIČKOV

od priprostega do najfinjšega tipa. Ceniki franco. Prodaja na obroke.

Tribuna F. B. L.

tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Najboljši češki blagovi

Zajamčeno čistovoljnene

moške in damske blagove

zadnjih novosti za

pomladno in letno sezijo

razpošilja starorenomirana ZALOGA TVORNICE

SUKNA

Siegel - Imhof — Brno

Palackého tř. 12, Češkoslovaška.

Največja izbira. Najnižje tvorniške cene. Najsolidnejša izvršitev vseh naročil. Na zahtevo vzorci zastoni in poštne prosto.

Žrebanje razredne loterije

Dne 21. maja so bile naslednje pri nas kupljene srečke izžrebane:

Din 2000.— št. 56.041, 69.155.

Din 500.— št.	8.001,	9.711,	9.720,	13.867,	13.872,	16.015,	16.025,
16.070,	17.911,	27.712,	27.778,	33.776,	33.790,	33.794,	34.163,
34.173,	34.197,	35.352,	35.368,	36.657,	36.670,	37.703,	37.707,
37.719,	37.787,	38.165,	38.182,	38.194,	39.555,	39.558,	39.568,
39.568,	46.633,	46.675,	47.414,	47.423,	47.443,	47.446,	47.461,
48.324,	48.337,	48.380,	49.443,	56.014,	56.046,	56.052,	56.055,
57.399,	58.813,	58.814,	58.850,	59.520,	67.556,	67.592,	68.726,
69.411,	73.765,	73.974,	73.967,	74.000,	75.066,	75.102,	75.127,
75.164,	75.179,	75.180,	76.651,	77.220,	77.250,	77.279,	77.299,
78.065,	84.188,	86.908,	86.931,	86.974,	87.261,	87.273,	87.853,
87.890,	87.924,	87.948,	87.988,	87.991,	89.136,	89.137,	91.334,
96.667,	96.815,	96.817,	96.833,	96.849,	96.855,	96.868,	98.153,
98.182,	98.183,	98.987,	98.998,				98.163,

Včeraj dne 22. t. m. so bili izžrebani naslednji večji dobitki:

Din 30.000 št. 16.038

Din 20.000 št. 33.538

Din 10.000 šte.: 77.667, 33.204, 34.039

Din 4.000 šte.: 11.668, 35.571, 16.507, 36.298, 40.559, 62.775, 79.587, 20.820
Din 2.000: 22.267, 49.801, 59.423, 66.541, 92.237, 24.019, 27.503, 104.089, 18.318, 19.841, 21.952, 32.200, 36.950, 46.553, 48.850, 61.969, 71.527, 79.696, 94.249, 14.106, 18.135, 52.156, 63.932, 68.808, 89.924, 89.955, 93.561, 13.902, 31.524, 44.597, 66.880, 78.989, 2.702, 8.171, 10.576, 18.243, 29.912, 37.872, 39.920, 39.307, 42.709, 46.432, 90.121, 90.065.

Do 2. junija bodo izžrebani še naslednji večji dobitki:

2 premije po Din 1.200.000.—	18 premij po Din 20.000.—
2 » » » 500.000.—	32 » » » 10.000.—
2 » » » 300.000.—	74 » » » 4.000.—
2 » » » 40.000.—	580 » » » 2.000.—
10 » » » 30.000.—	29.282 » » » 500.—

Onim, ki so bile srečke izžrebane za mal dobitke, bomo izžrebane srečke zamenjali za neizžrebane, da bodo mogli nadaljevati igranje na visoke dobitke. To pa le toliko časa, dokler bo kaj neizžrebanih srečk na zalogi. Izžrebane srečke nam je takoj vpsolati.

Zadružna hranilnica. Ljubljana. Sv. Petra cesta 19.